

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (289.)
w dniu 22 stycznia 2019 r.

IX kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy budżetowej na rok 2019 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania komisji: 04 – Sąd Najwyższy; 05 – Naczelny Sąd Administracyjny; 06 – Trybunał Konstytucyjny; 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich; 10 – Urząd Ochrony Danych Osobowych; 13 – Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu; 15 – Sądy powszechne; 37 – Sprawiedliwość; 42 – Sprawy wewnętrzne; 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne; 52 – Krajowa Rada Sądownictwa; 56 – Centralne Biuro Antykorupcyjne; 57 – Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego; 59 – Agencja Wywiadu; 88 – Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury, a także planów finansowych: Centrum Usług Logistycznych; Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego; Funduszu Wsparcia Policji; Funduszu Wsparcia Straży Granicznej; Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej; Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego; Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego; Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego; Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucji Gospodarki Budżetowej; Mazowieckiej Instytucji Gospodarki Budżetowej „Mazovia”; Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej; Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy (druk senacki nr 1068, druki sejmowe nr 2864, 3021 i 3021-A).

(Początek posiedzenia o godzinie 9 minut 05)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Robert Ma-
mątow)

Przewodniczący Robert Mamątow:

Serdecznie witam państwa na dwieście osiemdziesią-
tym dziewiątym posiedzeniu Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji.

Mamy dzisiaj do rozpatrzenia ustawę budżetową na rok
2019 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi
działania komisji – druk senacki nr 1068, druki sejmowe
nr 2864, 3021 i 3021-A.

Chciałbym serdecznie przywitać gości. Na posie-
dzeniu są z nami dzisiaj pan Józef Iwulski, prezes Sądu
Najwyższego, wraz ze współpracownikami; pan sędzia
Leszek Mazur z Krajowej Rady Sądownictwa wraz ze
współpracownikiem; pan Jan Rudowski z Naczelnego
Sądu Administracyjnego wraz współpracownikiem;
pani Zofia Hoffmann z Trybunału Konstytucyjnego;
pan Mirosław Sanek, zastępca generalnego inspektora
ochrony danych osobowych; pan Stanisław Trociuk,
zastępca rzecznika praw obywatelskich, wraz ze współ-
pracownikami; pan dr Jarosław Szarek, prezes Instytutu
Pamięci Narodowej, wraz ze współpracownikami; pan
Władysław Budzeń z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
i Administracji...

(*Głos z sali:* Nie ma.)

Nie ma, przepraszam.

...Pani Marta Przybylska z Ministerstwa Finansów;
pan Dariusz Zielecki z Najwyższej Izby Kontroli; pan
Marek Bieńkowski z Najwyższej Izby Kontroli. Witam.
Serdecznie witam również pana Karola Czajkowskiego
z Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami.
Serdecznie witam panów senatorów, serdecznie witam
panią legislator.

Szanowni Państwo, według porządku dziennego
mieliśmy rozpocząć o godzinie 9.00 od przedstawienia
budżetu Sądu Najwyższego. Ze względu na to, że pan
prezes Instytutu Pamięci Narodowej ma pilne spotkanie
w czasie, kiedy miał przedstawiać swój budżet, bardzo
prosił nas o zmianę. Komisja przychyliła się do tej prośby
i w pierwszej kolejności rozpatrzmy budżet Instytutu
Pamięci Narodowej.

Bardzo proszę, Panie Prezesie.

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Jarosław Szarek:

Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie!
Budżet Instytutu Pamięci Narodowej na 2019 r.,
mimo że nieco niższy, jest satysfakcjonujący. Niepokoi
nas tylko jedna kwestia. No, znacznie nas ona niepokoi.
Mianowicie 1 stycznia weszła ustawa o grobach wetera-
nów walk o wolność i niepodległość. Ta ustawa nakłada
na Instytut Pamięci Narodowej nowe zadania. Na realiza-
cję tych zadań miało zostać przeznaczone 2,5 miliona zł
z rezerwy budżetowej. Realizacją tych zadań zajmuje się
Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Instytucie
Pamięci Narodowej. Stało się tak, iż ta rezerwa nie została
przyznana. Co więcej, z budżetu Biura Upamiętniania
Walk i Męczeństwa zabrano 2,5 miliona zł, a to jest kwota,
która pokrywa całą bieżącą działalność tego biura,
czyli wszystkie wydatki bieżące: opłaty za media, za-
kładowy fundusz ubezpieczeń socjalnych itd. I to nas
bardzo niepokoi. W związku z tym bardzo serdecznie
prosimy, żeby nad tą kwestią się pochylić. To jest tym
bardziej dla nas kłopotliwe, że to biuro ma wyodręb-
niony budżet. My go nie możemy zasilić z innej części.
Bardzo proszę panie i panów senatorów o pochylenie się
nad tym. Dziękuję.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Panowie Senatorowie, wszyscy otrzymaliście projekt
budżetu Instytutu Pamięci Narodowej na 2019 r. Czy ktoś
z panów senatorów chciałby zabrać głos?

Proszę bardzo, pan senator Jan Rulewski.

Senator Jan Rulewski:

Tak na świeżo powiem. Rzeczywiście, niejako parę go-
dzin temu przyjęliśmy... Ta ustawa jest, powiedziałbym,
ustawą wyłomową, bo nakłada ona nowe obowiązki na
tę instytucję – naukową, jakkolwiek by było. Wprawdzie
ma już ona doświadczenie w odkrywaniu grobów, niejako
stanowi to kontynuację tego, co IPN już robił w zakresie
odkrywania grobów, jednak teraz dochodzi do tego re-
nowacja innych grobów. Ten program jest przewidziany,

jak zauważyłem, na kilkanaście lat. Ustawa, którą zgodnie przyjęliśmy w Senacie, zakłada, że ten proces będzie trwał, przynajmniej według mnie, co najmniej 10 lat, tak żeby określona liczba grobów, 400 zaledwie, została poddana renowacji, żeby przywrócono, jeśli tak można powiedzieć, życie tej historii, która ulega na naszych oczach zniszczeniu. To jest ważne zwłaszcza w okresie, gdy chęlpimy się czy napawamy dumą z powodu stulecia odzyskania niepodległości. To jest jedno zagadnienie, które powoduje, że IPN będzie w tym zakresie nie tylko instytucją naukową, ale i instytucją, która wprost prowadzić będzie pewne działalności administracyjne. Będzie niemalże murarzem czy też konserwatorem.

No i jest drugie zagadnienie, o którym pan prezes nie powiedział. Otóż w 2019 r. będzie ważna rocznica – no, może nie wszyscy zgodnie by ją tak określili, a jednak jest to istotne, jakkolwiek by na to patrzeć – czyli rocznica wyborów z 1989 r., z których zaczął się wyłaniać nowy kształt Rzeczypospolitej. I z tej racji, Panie Przewodniczący, Członkowie Komisji, apeluję do was, żeby uznać żal pana prezesa i przywrócić kwotę zapisaną w ustawie, czyli te 2,5 miliona zł.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Ja zgłaszam taką poprawkę do ustawy o budżecie.

Czy jeszcze ktoś z panów senatorów chciałby zabrać głos? Nie.

W takim razie głosujemy.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem poprawki, którą ja przejąłem, czyli tego wniosku o podniesienie budżetu Instytutu Pamięci Narodowej o 2,5 miliona zł? (6)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Komisja przyjęła mój wniosek.

Teraz przegłosujemy całą część dotyczącą IPN. Jest to część 13.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem części 13 wraz z przyjętą poprawką? (5)

Dziękuję bardzo.

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

(*Głos z sali:* Pan senator Rulewski.)

(*Senator Jan Rulewski:* Nie, ja jestem za.)

To źle pan policzył. Może jeszcze raz zagłosujemy. Reasumpcja.

Kto z panów jest za przyjęciem części 13 wraz z poprawką? (6)

(*Głos z sali:* Jednogłośnie.)

Tak jest.

Dziękuję bardzo.

Komisja podjęła decyzję o przyjęciu...

(*Senator Jan Rulewski:* Wraz z poprawką.)

Z poprawką. Tak jest, oczywiście.

Dziękuję bardzo, Panie Prezesie.

Poprawka została przyjęta.

Przechodzimy do części 04 „Sąd Najwyższy”.

Bardzo bym prosił o przedstawienie w skrócie projektu budżetu.

Prezes Sądu Najwyższego kierujący Izbą Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Józef Iwulski:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie!

Budżet Sądu Najwyższego skierowany do Sejmu zakładał zwiększenie wydatków o ponad 17%. Oczywiście było to związane z rozpoczęciem funkcjonowania 2 nowych izb Sądu Najwyższego, ze zwiększeniem liczby sędziów Sądu Najwyższego o ponad 1/3, do 120, co powoduje konieczność zwiększenia sztywnych wydatków, które nie mogą zostać w żaden sposób pomniejszone.

Na etapie prac sejmowych projekt budżetu w części 04 został zmniejszony o ponad 10 milionów, co przekłada się na obniżenie kwot przeznaczonych na wynagrodzenia o ponad 5,5 miliona. Oczywiście, tak jak powiedziałem, nie będzie to mogło spowodować zmniejszenia wydatków na wynagrodzenia sędziowskie, jednak musi nastąpić zmniejszenie możliwości zatrudnienia innych pracowników, w szczególności członków Biura Studiów i Analiz. Nie będzie więc możliwe obsadzenie takiej liczby etatów w Biurze Studiów i Analiz, żeby wszyscy sędziowie mieli możliwość skorzystania z takiej obsługi, jaką powinni dostać.

To zmniejszenie budżetu zrekompensujemy zmniejszeniem zakresu zaspokajanych potrzeb mieszkaniowych oraz przesunięciem na kolejny rok projektowanych wydatków, w szczególności informatycznych. Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Czy ktoś z panów senatorów chciałby zabrać głos?

Zdaje się, że koreferentem miał być pan Zbigniew Cichoń, ale widzę, że nie ma go z nami. W każdym razie ja go nie widzę.

Nikt z panów senatorów nie chce zabrać głosu? Nie.

Ja chciałbym tylko o coś spytać. Pamiętam, że jak ostatnio była mowa o Sądzie Najwyższym, to był problem z pomieszczeniami dla tych nowych wydziałów. Czy ten problem jest dalej aktualny? Czy państwo w ogóle uwzględniście w swoim budżecie na ten rok jakieś środki, żeby rozwiązać ten problem?

Prezes Sądu Najwyższego kierujący Izbą Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Józef Iwulski:

Szanowny Panie Przewodniczący, problem jest aktualny, no bo budynek Sądu Najwyższego, jak to się mówi potocznie, z gumy nie jest, a reforma spowodowała jednak znaczne zwiększenie zapotrzebowania na pomieszczenia, zwłaszcza że Izba Dyscyplinarna niejako powieliła w tej chwili administrację sądową. I to nie jest w zasadzie

problem pieniędzy, tylko raczej możliwości lokalowych. Podejmowane są obecnie działania zmierzające do wyłączenia w pobliżu budynku sądu takich pomieszczeń, które by pozwoliły na rozładowanie tej sytuacji, ale to właściwie nie za bardzo się przekłada na budżet.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

W takim razie przechodzimy do głosowania.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem części 04 „Sąd Najwyższy”? (6)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Komisja podjęła decyzję o przyjęciu części 04 „Sąd Najwyższy”.

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do części 52. Jest to budżet Krajowej Rady Sądownictwa.

Bardzo proszę o przedstawienie w skrócie tego budżetu.

Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa Leszek Mazur:

Budżet Krajowej Rady Sądownictwa został zaprojektowany w kwocie ok. 16 milionów zł, a więc jest on – można to tak określić – stosunkowo skromny. Ta kwota nawiązuje do wysokości budżetu w latach poprzednich. Planowane zwiększenie wynosiło ok. 7% i wiązało się przede wszystkim z 2 pozycjami. Zwiększenie o 2,3% funduszu wynagrodzeń jest zwiększeniem o charakterze normatywnym, wynikającym z pisma ministra finansów. To główne zwiększenie – można powiedzieć, zwiększenie sensu stricto – dotyczyło kwoty 479 tysięcy zł i wiązało się z planowanym zwiększeniem liczby etatów asystentów członków rady o 6 osób.

Było to podyktowane zasadniczym zwiększeniem kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa w latach poprzednich. Zatrudnienie w biurze rady pozostawało stałe od ok. 10 lat. Ostatnie zwiększenie liczby etatów pracowników biura, zwiększenie o 2 etaty, miało miejsce 10 lat temu. Tymczasem poszerzenie zakresu obowiązków dotyczyło całości postępowań w zakresie konkursów na obsadę stanowisk w Sądzie Najwyższym i Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz przejęcia od ministra sprawiedliwości całości kompetencji dotyczących stanu spoczynku sędziów. No, tutaj jest szereg różnych kompetencji.

Następnie pojawiły się nowe obowiązki związane z możliwością składania przez sędziów odwołań od zakresów czynności. Przypomnę, że w Polsce jest ok. 10 tysięcy sędziów. Próby usprawnienia sądownictwa wiążą się z różnymi przesunięciami organizacyjnymi, a to prowokuje do korzystania z możliwości odwołania. I my na każdym posiedzeniu mamy po kilkadziesiąt tego rodzaju odwołań.

Następna kompetencja dotyczyła wniosków o mianowanie asesorów sądowych. Ona również została przejęta od ministra sprawiedliwości. To dotyczy całego pionu sądownictwa dyscyplinarnego. Dotychczas przy Krajowej Radzie Sądownictwa afiliowanych było 2 rzeczników. Obecnie ich

liczba zwiększyła się do 5, co wymaga od rady zapewnienia im obsługi administracyjnej.

Chciałbym podkreślić, że to projektowane zwiększenie wynagrodzeń i planowane zwiększenie zatrudnienia o tych 6 asystentów umożliwi prawidłowe, właściwe funkcjonowanie rady. Te obowiązki powinny być wykonywane w sposób terminowy. Chciałbym jeszcze dodać, że w roku 2018 mieliśmy do czynienia z pewnym wstrzymaniem procedur obsady stanowisk sędziowskich, co spowodowało, że obecnie, w roku 2018, rozpoczęto konkursy dotyczące obsady 750 stanowisk sędziowskich, w których to konkursach bierze udział ok. 2 tysięcy kandydatów. My praktycznie każdego dnia otrzymujemy prośby z terenu – z sądów rejonowych, z sądów okręgowych, z sądów apelacyjnych – o przyspieszenie, a w najgorszym razie utrzymanie tempa tych konkursów. To wymaga zwoływania posiedzeń 2 razy w miesiącu, podczas gdy obsada kadrowa biura była zaplanowana na 1 posiedzenie miesięcznie. W związku z tym przywrócenie tego zwiększenia o 479 tysięcy zł, które zostało wyliczone w projekcie budżetu, w tym drugim punkcie... To jest jedynka, akapit pierwszy. Tych 6 etatów po 6,65 tysiąca razy 12 miesięcy da kwotę 479 tysięcy i umożliwi prawidłowe funkcjonowanie rady. Dlatego bardzo proszę o uwzględnienie tej kwoty przez panów senatorów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Koreferentem miał być pan Rafał Ambrozik. Czy pan mógłby przedstawić swoją opinię dotyczącą tej części?

Senator Rafał Ambrozik:

No, ja przychylam się do poglądu pana przewodniczącego, sędziego Mazura. Radzie znacznie zwiększono kompetencje, w związku z tym również budżet musi zostać zwiększony. On jest niedużo większy, a te etaty są potrzebne. Pan sędzia zwrócił uwagę chociażby na to, że obecnie przy radzie jest więcej rzeczników dyscyplinarnych, którym rada zapewnia także obsługę administracyjną. Również z tego wynika to zwiększenie liczby etatów. Tak że ja jestem jak najbardziej za zwiększeniem budżetu Krajowej Rady Sądownictwa. Dziękuję.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Rozumiem. Czy pan senator zgłasza poprawkę, czy nie?

(*Senator Rafał Ambrozik:* Nie zgłaszam poprawek.)

Okej, rozumiem. Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś chce zabrać głos?

Proszę bardzo, pan marszałek Michał Seweryński.

Senator Michał Seweryński:

Ja uważam te wnioski przedstawione przez pana...

(*Głos z sali:* Mikrofon.)

Wniosek pana sędziego uważam za uzasadniony, dlatego zgłaszam poprawkę zmierzającą do zwiększenia budżetu o kwotę 479 tysięcy zł.

Przewodniczący Robert Mamań:

Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo, pan senator Jan Rulewski.

Senator Jan Rulewski:

Panie Przewodniczący! Wysoka Izbo!

Nic nie przemawia za tym, żeby ten budżet zwiększać, i to o tak poważną sumę. Z zapowiedzi sprzed reformy, z uzasadnień dotyczących tych zmian w Krajowej Radzie Sądownictwa wynikało, że będzie lepiej, a „lepiej” znaczy czasem „taniej”. No ale jest takie pojęcie moralne, jak *felix culpa*, radość z grzechu. Grzeszna rada wywołała tyle zamieszania, że rzeczywiście stworzyło to potrzebę podjęcia nowych prac, naprawy krzywd, które są zgłaszane przez sędziów i nie tylko sędziów. Zatem nieoczekiwanie popieram ten wniosek o zwiększenie budżetu, tak żeby grzechów, jakie toczą tę radę, było mniej.

Przewodniczący Robert Mamań:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, Pani Legislator.

**Główny Legislator
w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu
Beata Mandylis:**

Dziękuję bardzo.

Chciałabym jedynie wskazać, że w przypadku poprawki, która ma polegać na dodaniu radzie kwoty ok. 0,5 miliona zł, powinno się wskazać, skąd te pieniądze miałyby zostać przesunięte. W przypadku IPN to była rezerwa ogólna, a w przypadku Krajowej Rady Sądownictwa... No, nie wiem, czy państwo...

(*Senator Michał Seweryński*: To ja uzupełnię. Z rezerwy ogólnej.)

Z rezerwy ogólnej. Dziękuję.

Przewodniczący Robert Mamań:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z Ministerstwa Finansów chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Bardzo proszę.

(*Głos z sali*: Proszę się przedstawić.)

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Finansowania
Sfery Budżetowej
w Ministerstwie Finansów
Mirosław Stasiak:**

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo! Mirosław Stasiak, Ministerstwo Finansów.

Chciałbym tylko poinformować albo przypomnieć – może to państwu uciekło – że w trakcie trzeciego czytania w Sejmie ta poprawka dotycząca 479 tysięcy na wynagrodzenia...

(*Senator Rafał Ambrozik*: ...przeszła.)

...przeszła. Ta kwota już jest w budżecie.

(*Senator Rafał Ambrozik*: Właśnie dlatego nie zgłaszałem tej poprawki.)

Tak że zgłoszenie tej poprawki byłoby chyba niezasadne.

Przewodniczący Robert Mamań:

Dziękuję panu.

Po to zapraszamy tutaj przedstawicieli ministra finansów, żeby oni pilnowali tych spraw, bo my nie do końca wszystko wiemy.

Czy pan...

(*Senator Michał Seweryński*: Wycofuję się.)

Rozumiem. Pan marszałek wycofał swoją poprawkę.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w sprawie tej części? Nie.

Przechodzimy do głosowania.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem budżetu w części 52 „Krajowa Rada Sądownictwa”? (7)

Dziękuję bardzo.

Widzę, że komisja jednogłośnie przyjęła budżet w tej części.

Dziękuję panu bardzo.

Przechodzimy do części 05 „Naczelny Sąd Administracyjny”.

Bardzo proszę o przedstawienie tej części.

**Wiceprezes
Naczelnego Sądu Administracyjnego
Jan Rudowski:**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Wiceprezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, prezes Izby Finansowej Jan Rudowski.

Jeśli chodzi o przyjęty przez Sejm budżet Naczelnego Sądu Administracyjnego, to kwoty, które tu zostały podane, przeznaczone są na finansowanie 17 sądów – trzeba pamiętać, że to jest nie tylko Naczelny Sąd Administracyjny, ale i 16 sądów wojewódzkich, stanowiących odpowiedniki sądów apelacyjnych – i pozwalają na zrealizowanie podstawowych zadań. Trzeba też pamiętać, w jakim stopniu ten budżet jest zdeterminowany. Aż 84% to środki przeznaczone na płace, a więc na pozostałe wydatki bieżące pozostaje już niewielka kwota.

Jedyna kwestia sporna, jaka pojawiła się na etapie prac sejmowych, dotyczyła zmniejszenia budżetu Naczelnego Sądu Administracyjnego o kwotę 11,6 miliona zł. Ta korekta, częściowo dotycząca środków pozapłacowych, jest dla Naczelnego Sądu Administracyjnego do przeżycia. W części jednak oznacza ona zmniejszenie środków na wynagrodzenia pracowników w tej sferze. Sekretarze sądowi i asystenci sądowi to grupa około 2 tysięcy 200 pracowników. Trzeba pamiętać, że od 2011 r. te płace nie były waloryzowane, a ich poziom w stosunku do średniej płacy w gospodarce narodowej ulega pogorszeniu. O ile płace w gospodarce zwiększyły się o 32%, o tyle płace pracowników sądowych wzrosły w tym okresie tylko o 6,8%. Ta korekta dotyczyła przeniesienia ze środków płacowych 2 milionów 704 tysięcy zł. W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego pozostawienie takiego stanu będzie

oznaczało, że w kolejnych latach trzeba będzie po prostu to korygować, próbować doprowadzić do tego, aby te płace nie odbiegały od tych wzrostów, które są odnotowywane w gospodarce narodowej.

W pozostałym zakresie ten budżet, który został przyjęty przez Sejm, pozwala na zrealizowanie przez Naczelny Sąd Administracyjny tych planowanych zadań. No, głównie są to przecież działania orzecznicze. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do dyskusji.

Koreferentem jest pan senator Zbigniew Cichoń. Prosiłbym, żeby pan przedstawił swoją opinię dotyczącą tej części.

Senator Zbigniew Cichoń:

Panie Przewodniczący...

(*Głos z sali*: Mikrofon!)

Panie Przewodniczący! Panie Prezesie! Szanowni Państwo!

Ten projekt w zasadzie uwzględnia w dużej mierze wzrost wynagrodzeń sędziów sądów administracyjnych oraz wzrost kwot przewidzianych na wypłatę uposażenia dla sędziów w stanie spoczynku, a więc te przyrosty, które wynikają z konieczności zwiększenia obsady sędziowskiej tudzież zwiększenia ilości środków wypłacanych w związku z przejściem w stan spoczynku dodatkowych sędziów, których przybywa w miarę upływu czasu, m.in. w związku z obniżeniem wieku emerytalnego. Z tego, co pan prezes tutaj przedstawił, wynika, że w tym zakresie nie powinno być problemu.

A co do pracowników administracyjnych to zdaje się, że pan prezes podkreślał, że jest pewien niedobór, niedosyt w stosunku do spodziewanych kwot. W związku z tym ta kwestia pozostaje do ewentualnego przedyskutowania. Uderzyło mnie zwłaszcza to porównanie wzrostu średniego wynagrodzenia w danym okresie z wynagrodzeniem tych pracowników administracyjnych. W tym pierwszym przypadku, jeśli chodzi o ogólną sumę, bodajże ponad 30% ten wzrost wyniósł, a pan prezes podaje, że w przypadku pracowników administracyjnych sądu było to zaledwie ponad 8%. No, jest to pewnego rodzaju zróżnicowanie, które chyba nie znajduje, jak mi się wydaje, akceptacji. Tak że uważam, że w tym zakresie celowe byłoby ewentualne przedyskutowanie sprawy.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś z panów senatorów chciałby zabrać głos? Nie.

Rozumiem, że pan senator nie zgłasza żadnego wniosku, żadnej poprawki.

Senator Zbigniew Cichoń:

Generalnie rzecz biorąc, nie zgłaszam poprawki, jako że nie mamy tutaj podanych wyliczeń, o jaką kwotę ewentual-

nie pan prezes Sądu Administracyjnego chciałby zwiększyć te wydatki...

(*Przewodniczący Robert Mamątow*: Rozumiem.)

...na pracowników administracyjnych.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania, jeśli nie ma już więcej chętnych do zabrania głosu.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem części 05 budżetu? (7)

Dziękuję bardzo.

Komisja jednogłośnie podjęła decyzję o przyjęciu tej części.

Przechodzimy do części 06 „Trybunał Konstytucyjny”.

Bardzo proszę o krótkie przedstawienie tej części.

Dyrektor Kancelarii Trybunału Konstytucyjnego Zofia Hoffmann:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Zofia Hoffmann, dyrektor Kancelarii Trybunału Konstytucyjnego.

Trybunał Konstytucyjny nie wnosi o zwiększenie kwoty budżetu na 2019 r. Budżet przyjęty przez Sejm pozwoli w pełni zrealizować zadania Trybunału Konstytucyjnego w 2019 r.

Budżet ten od lat kształtuje się na bardzo zbliżonym poziomie. W 2019 r. jest to kwota 37 milionów 100 tysięcy zł. Jest ona o 3,4% większa od budżetu na 2018 r. Na wzrost tej kwoty wpływają 2 czynniki obiektywne, tj. inflacja oraz waloryzacja uposażeń sędziowskich, uposażeń sędziów w stanie spoczynku i uposażeń rodzinnych. Chciałabym przypomnieć, że w 2019 r. wzrośnie liczba sędziów w stanie spoczynku, a więc będzie konieczność wypłaty większej liczby uposażeń. W stan spoczynku odchodzi 4 sędziów, a sędziom odchodzącym, zgodnie z ustawą, Trybunał jest zobowiązany wypłacić również odprawę. Stąd ten wzrost. Myślę, że to tyle z mojej strony.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Kto z panów senatorów chciałby zabrać głos w sprawie tej części? Nie widzę chętnych.

Przedstawiciel Trybunału Konstytucyjnego nie zgłasza uwag, tak że pozostało nam to przegłosować.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem części 06 budżetu? (6)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (1)

Dziękuję bardzo.

Komisja podjęła w głosowaniu decyzję o przyjęciu części 06 budżetu.

Dziękuję pani.

(*Dyrektor Kancelarii Trybunału Konstytucyjnego Zofia Hoffmann*: Dziękuję bardzo.)

Dziękuję.
Przechodzimy do części 10 „Urząd Ochrony Danych Osobowych”.
Bardzo proszę o przedstawienie tej części.

**Zastępca
Generalnego Inspektora
Ochrony Danych Osobowych
Mirosław Sanek:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.
Mirosław Sanek, zastępca prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Urząd Ochrony Danych Osobowych uważa, że budżet przyjęty przez Sejm w części 10 jest satysfakcjonujący. Pozwoli on zrealizować zadania spoczywające na urzędzie, który mam zaszczyt reprezentować. Jeśli chodzi o te zadania, to – jak państwo na pewno wiecie – w zeszłym roku przeszliśmy pewną rewolucję. Proponowany budżet tę rewolucję uwzględnia i nas, przynajmniej w minimalnym stopniu, zabezpiecza.

Wzrost planowanych wydatków motywowany jest oczywiście standardowymi wyjaśnieniami typu wzrost wynagrodzeń i wzrost zatrudnienia. Uwzględnienia wymagają także wypłata wynagrodzenia przysługującego prezesowi urzędu po upływie kadencji – będzie to miało miejsce w przyszłym roku – obsługa nowego zadania, jakim jest wprowadzenie Rady do Spraw Ochrony Danych Osobowych przy prezesie urzędu, czy koszty związane z nowymi kompetencjami typu certyfikacja bądź procedura nakładania administracyjnych kar finansowych. Pewien wzrost planowany jest również w z związku ustawą o ochronie danych osobowych z 10 maja zeszłego roku, umożliwiającą powołanie 2 dodatkowych zastępców prezesa urzędu.

Zwrócę jeszcze uwagę na to, co przedłożyliśmy. Zakładam, że ta część dochodowa jest pewna. To wynika z 2 zadań nowych, jakimi są prowadzenie certyfikacji oraz nakładanie kar. Te źródła na pewno się wypełnią, jednak ich skala jest niemożliwa do przewidzenia.

W części wydatkowej zwracam uwagę na minimalistyczne podejście do kosztów, które niewątpliwie wpływają na funkcjonowanie mojego urzędu, a więc do kosztów podróży zagranicznych i krajowych. Chodzi o kontrole, zwłaszcza w tym drugim przypadku, i szkolenia. Niestety zbyt wysoki jest wciąż koszt wynajmu. Jesteśmy skazani na lokal komercyjny, ale trwają prace nad zmianą tej sytuacji. Zwracam także uwagę na koszty związane z nakładami na konieczną w naszym przypadku infrastrukturę IT i związane z tym prace szkoleniowe na terenie urzędu. Bardzo proszę o przyjęcie naszych uwag.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.
Otwieram dyskusję.
Czy ktoś z panów senatorów chce zabrać głos?
Bardzo proszę, pan senator Grzegorz Napieralski.

Senator Grzegorz Napieralski:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.
Ponieważ w zeszłym roku faktycznie przeżyliśmy dużą, jak pan to nazwał, rewolucję dotyczącą ochrony naszych danych osobowych, mam takie pytanie: czy w ramach tych waszych zadań i obowiązków, które macie w związku z kontrolą tego, co dzieje się w naszym kraju, przewidujecie również kontrolę takiego zjawiska, z którym ja się zderzyłem podczas różnych dyskusji panelowych? Otóż są osoby, które wykorzystały tę zmianę przepisów prawa i prowadziły np. szkolenia. To było takie lekkie wyłudzenie... No, cofam słowo „wyłudzenie”, bo nie mam żadnych dowodów, ale było bardzo dużo takich podejrzeń. Nagle pojawiło się wiele firm doradczych, wielu radców prawnych, którzy przychodzili do fryzjera, do lekarza, w różne inne miejsca i oferowali swoje usługi, a bardzo często okazywało się, że tak naprawdę przedrukowywali oni przepisy prawa z ustawy albo z rozporządzeń. Na tym polegało całe szkolenie, a kosztowało to 800 zł. Czy macie w swoich planach skontrolowanie takich działań? No, to jest ewidentne działanie na szkodę przedsiębiorcy czy na szkodę ludzi.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.
Bardzo proszę.

**Zastępca
Generalnego Inspektora
Ochrony Danych Osobowych
Mirosław Sanek:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.
Panie Senatorze, pan użył sformułowania „lekkie wyłudzenie” i potem próbował się wycofać ze słowa „wyłudzenie”. Ja bym się wycofał z „lekkie”, bo skala patologii jest duża w tym zakresie. Dla nas, z punktu widzenia funkcjonowania urzędu i naszych nowych zadań, a właściwie nowej filozofii ochrony danych, jest to największy problem. Przewidywaliśmy ten problem i przygotowaliśmy się do tego w ten sposób, że wraz z projektodawcą ustawy zapewniającej stosowanie ogólnego rozporządzenia proponowaliśmy nowe rozwiązania w zakresie kodeksu karnego. Z jednej strony jest to rozszerzenie groźby karalnej, z drugiej – penalizacja tego typu czynów, o których pan senator mówił. A więc z dużą przyjemnością informuję, że czynności kontrolne w tym zakresie nie będą spoczywały tylko na Urzędzie Ochrony Danych Osobowych, właśnie ze względu na ich skalę i niebezpieczeństwo, jakie takie praktyki rodzą.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.
Czy jeszcze ktoś z panów senatorów chciałby coś dodać?
Ja chciałbym spytać pana, na jakim etapie są te próby pozyskania własnego lokalu. Czy coś konkretnego w tej sprawie już zostało zrobione?

**Zastępca
Generalnego Inspektora
Ochrony Danych Osobowych
Mirosław Sanek:**

Panie Senatorze, ponawiamy wniosek dotyczący zasobu nieruchomości Skarbu Państwa. Tu jest osobna procedura rozpatrywania, a podmiot kompetentny w tym zakresie zmienił się w ciągu zeszłego roku, co też nam skomplikowało te starania. Bardzo proszę o wsparcie nas w tym zakresie, bo tu można wyraźnie zaoszczędzić.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Tak, tak, ma pan rację. Pamiętam, że kiedyś IPN wynajmował pomieszczenia od Ruchu. Koszt roczny był tak duży, że w ciągu 4 lat można by było kupić naprawdę porządną siedzibę, a mimo to wynajmowane były te lokale.

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś z panów senatorów chciałby zabrać głos? Nie widzę chętnych.

Przechodzimy do przegłosowania tej części.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem części 10 budżetu? (7)

Dziękuję bardzo.

Widzę, że komisja jednogłośnie podjęła decyzję o przyjęciu części 10, tj. budżetu Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Dziękuję bardzo. Dziękuję panu.

Przechodzimy do części 08 „Rzecznik Praw Obywatelskich”.

Bardzo proszę o przedstawienie tej części budżetu.

**Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk:**

Stanisław Trociuk, zastępca rzecznika praw obywatelskich.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Odniosę się tylko do tych zmian, które zostały wprowadzone w projekcie budżetu przedstawionym Sejmowi przez rzecznika praw obywatelskich. Otóż w stosunku do przedstawionego przez rzecznika projektu doszło do istotnego zmniejszenia tego budżetu po stronie wydatków, w szczególności wydatków bieżących. Projekt przewidywał po stronie wydatków kwotę 48 milionów 109 tysięcy zł, a przez Sejm uchwalona została kwota 40 milionów 883 tysięcy. Stanowi to zmniejszenie projektowanego budżetu o kwotę 7 milionów 226 tysięcy, przede wszystkim po stronie wydatków bieżących. W stosunku do projektu nastąpiło tutaj obcięcie 7 milionów 96 tysięcy. Wydatki majątkowe zostały zmniejszone o 130 tysięcy zł. Tak jak powiedziałem, jest to istotne zmniejszenie budżetu rzecznika, które przełoży się niewątpliwie na pracę rzecznika w roku 2019.

Już w ubiegłym roku dyskutowaliśmy o problemie wprowadzenia do polskiego systemu prawnego, poprzez ustawę o Sądzie Najwyższym, skargi nadzwyczajnej. Ta skarga już funkcjonuje. W 2018 r. do rzecznika praw obywatelskich wpłynęło 2 tysiące 991 wniosków o wniesienie

skargi nadzwyczajnej. Nie dostaliśmy w ubiegłym roku nawet złotówki na pokrycie kosztów działalności związanej z wprowadzeniem skargi nadzwyczajnej. Również w tym budżecie, uchwalonym już przez Sejm, nie ma żadnych pieniędzy na rozpatrywanie wniosków o skargę nadzwyczajną. Przewidywaliśmy zatrudnienie nowych pracowników, co umożliwiłoby sprawne i w miarę terminowe rozpoznawanie otrzymywanych od obywateli wniosków o skargę nadzwyczajną. Niestety kształt tego budżetu uniemożliwił rozpatrywanie tych wniosków. Jest to istotny problem.

No, istotnym problemem jest również rozpatrywanie wniosków o wniesienie kasacji. Braki w naszych zasobach kadrowych powodują, że nie jesteśmy w stanie sprawnie rozpoznawać tych wniosków. Zamrożenie na wiele lat wynagrodzeń w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich spowodowało, że nie jesteśmy w stanie pozyskać na rynku osób, które w sposób profesjonalny badałyby prawomocne orzeczenia sądowe, co wymaga przecież kwalifikacji, powiedzmy, porównywalnych z sędziami Sądu Najwyższego. Jeśli mamy wnosić środki zaskarżenia do Sądu Najwyższego, to one muszą być na wysokim poziomie merytorycznym. Dzisiaj mamy do czynienia z taką sytuacją, że w ostatnich dniach jedna z pracownic powiedziała, że odchodzi do sądu na stanowisko referendarza, bo tam dostanie o wiele większe wynagrodzenie niż w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich.

Ten budżet uchwalony przez Sejm uniemożliwia też zrealizowanie zaleceń Europejskiego Komitetu do spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu oraz Podkomitetu do spraw Prewencji Tortur, które wizytując Polskę w 2017 i 2018 r., w sposób jednoznaczny wskazywały na to, że przede wszystkim istnieje potrzeba wzmocnienia finansowego działalności rzecznika praw obywatelskich w zakresie prewencji i przeciwdziałania torturom. Niestety środki, które przewidzieliśmy na ten cel w projekcie budżetu, nie zostały uchwalone.

Chcę powiedzieć Wysokiej Komisji, że w tej chwili znajdujemy się w dość tragicznej sytuacji, dlatego że wydatki bieżące na rok 2019 są niższe w ujęciu nominalnym niż wydatki bieżące, które na ten cel były przeznaczone w roku 2012. No, nie trzeba mówić o tym, że wartość realna pieniądza w tym czasie w dość istotny sposób się zmniejszyła. Wysoka Komisjo, zwracam się z gorącą prośbą o przyjrzenie się sytuacji budżetowej rzecznika. Nie chodzi przecież o to, żeby nam było dobrze. Przecież my rozpatrujemy wnioski obywateli, które do nas wpływają. Naszym obowiązkiem jest merytoryczne załatwianie tych spraw, które do nas wpływają. My nie mamy własnych spraw. Mamy za to prawie 60 tysięcy wniosków, które zostały skierowane do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich i powinny zostać w miarę sprawnie i na dość wysokim poziomie merytorycznym rozpoznane. Tak że bardzo proszę o pochylenie się nad sytuacją budżetową rzecznika praw obywatelskich i rozważenie przywrócenia przynajmniej tej kwoty, która była przewidziana na zwiększenie obsady etatowej biura i na wzrost wynagrodzeń. To jest kwota ok. 2,5 miliona zł, jeśli idzie o wynagrodzenia osobowe. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.
Otwieram dyskusję.
Kto z panów senatorów się wypowie?
Pan senator Napieralski, a później pan marszałek.

Senator Grzegorz Napieralski:

Panie Przewodniczący, dziękuję bardzo za umożliwienie mi zabrania głosu.

Mam 2 pytania. Pierwsze: czy dostaliśmy informację, dlaczego w Sejmie zostało to okrojone? Czy zostało uzasadnione, dlaczego ta kwota została obcięta, zabrana nagle z budżetu rzecznika?

Moje drugie pytanie jest skierowane do zastępcy rzecznika. Czy pan mógłby określić, jaka dokładnie kwota oprócz tych 7 milionów, które pan wymienił... Bo pan wymienił, co trzeba wykonać. Jaka dokładnie kwota według pańskiej wiedzy powinna znaleźć się w budżecie rzecznika praw obywatelskich, tak aby wszystkie te zadania, zwłaszcza w tej sytuacji, z jaką mamy dzisiaj do czynienia w Polsce, wykonywać solidnie. Jaka to by była kwota? Te 7 milionów czy więcej niż 7 milionów? Nie mówię, żeby tu jakiś koncert życzeń robić, ale chciałbym, żeby pan powiedział, jaka optymalna kwota powinna być dzisiaj w waszym budżecie.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Odpowiem panu, Panie Senatorze. No, posłowie sami decydują, co i jak. Nie tłumaczą się z tego, czy podnoszą, czy obniżają budżet danym jednostkom. Taka była wola posłów i tak zrobili. Nie wiem, dlaczego tak było.

Bardzo proszę o odpowiedź.

**Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk:**

Wysoka Komisjo!

No, wydaje mi się, że przygotowaliśmy ten projekt budżetu na rok 2019 w sposób dość rzetelny. Zresztą spotkało się to z pozytywną oceną Biura Analiz Sejmowych, które uwzględniając zakres zadań powierzonych rzecznikowi praw obywatelskich, uznało, że ta kwota, 48 milionów po stronie wydatków, jest kwotą optymalną. W dniu dzisiejszym uważamy, że ta kwota, która była przewidziana w projekcie, pozwoliłaby w sposób, powiedziałbym, w miarę rozsądny realizować zadania rzecznika praw obywatelskich.

Ja chcę tylko, oczywiście nie w formie wyrzutu, przypomnieć Wysokiej Komisji, że mamy obecnie do czynienia z pewnym trendem powoływania nowych rzeczników. Parlament powołał rzecznika małych i średnich przedsiębiorców. Prowadzone są prace w celu powołaniu rzecznika praw podatnika. No, nasuwa się pytanie o koncepcję funkcjonowania w Polsce urzędu ombudsmana w ogóle. Czy ma to być jeden silny urząd, dobrze wyposażony w kompetencje merytoryczne, jak również posiadający zaplecze budżetowe pozwalające realizować zadania, które powinny

przysługiwać instytucjom ombudsmąskim, czy też będziemy tworzyć nowe instytucje, co oczywiście generuje konieczność powołania całej administracji, która obsługuje tego typu urzędy? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.
Bardzo proszę, Panie Marszałku.

Senator Michał Seweryński:

Panie Rzeczniku, wspomniał pan o stosowaniu tortur. To zabrzmiało bardzo niepokojąco. Czy mogę zatem prosić o przedstawienie informacji, ile udokumentowanych przypadków stosowania tortur w Polsce zanotowało Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich w roku 2018?

**Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk:**

Wysoka Komisjo!

Nie dysponuję w tej chwili takimi danymi, ale oczywiście do takich przypadków dochodziło. Przeprowadziliśmy chociażby badania aktowe. One nie obejmowały ubiegłego roku, ale obejmowały lata minione, co do których możemy już mówić o czterdziestu ilu prawomocnych wyrokach sądowych potwierdzających to, że w Polsce dochodziło do stosowania tortur. Oprócz tego mandat rzecznika, wykonującego też funkcje Krajowego Mechanizmu Prewencji, obejmuje nieludzkie, poniżające traktowanie, a więc również inne formy wywierania presji na osoby pozbawione wolności. No, niewątpliwie za przykład stosowania tortur możemy uznać chociażby te wszystkie przypadki, w których dochodziło do niedozwolonego, niezgodnego z prawem zastosowania paralizatorów. I było, wydaje mi się, co najmniej kilkanaście takich przypadków, w których funkcjonariusze stosowali je w sposób nieuzasadniony. Mieliśmy również do czynienia z takimi przypadkami, w których funkcjonariusze stosowali paralizatory, które w ogóle nie były na stanie jednostki. Oni stosowali prywatne paralizatory wobec osób zatrzymanych. No, pamiętamy tę najgłośniejszą sprawę pana Stachowiaka, w której niewątpliwie – i wszyscy to widzieli – mieliśmy do czynienia ze stosowaniem tortur.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.
Proszę bardzo, pan senator Zbigniew Cichoń.

Senator Zbigniew Cichoń:

Mam pytanie. Jest rzeczą oczywistą, że wobec wprowadzenia instytucji skargi nadzwyczajnej i wobec wpływu blisko 3 tysięcy wniosków o złożenie takowej skargi niewątpliwie trzeba zatrudnić dodatkowe osoby, i to bardzo wysoko wykwalifikowane, o czym pan wspomniał. O ile etatów według państwa szacunków należałoby w takim

razie wzmocnić, w zakresie obsługi tych właśnie spraw, urząd rzecznika?

**Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk:**

W projekcie budżetu przewidywaliśmy wzmocnienie biura, jeśli idzie o skargę nadzwyczajną, w postaci 8 nowych etatów.

Przewodniczący Robert Mamałow:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze pytania?

(*Senator Rafał Ambrozik: Ja chciałbym zapytać...*)

Proszę, pan senator Ambrozik.

Senator Rafał Ambrozik:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Panie Rzeczniku, ile z tych blisko 3 tysięcy wniosków zostało przez rzecznika rozpoznanych i ile skarg nadzwyczajnych zostało przez rzecznika wniesionych?

**Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk:**

Panie Senatorze, nie jestem teraz w stanie precyzyjnie powiedzieć, ile z nich zostało rozpoznanych. One są w toku rozpoznawania. W tym roku prawdopodobnie rozpoznawana będzie większość tych, które wpłynęły w roku ubiegłym. Złożyliśmy do tej pory 4 skargi nadzwyczajne: 2 w sprawach cywilnych i 2 w sprawach karnych. Z tego, co wiem, wynika, że złożyliśmy najwięcej skarg nadzwyczajnych. Prokurator generalny złożył do tej chwili mniej skarg nadzwyczajnych niż rzecznik praw obywatelskich.

Problem polega na tym, że większość tych wniosków musi być badana poprzez lekturę akt sądowych. No, nie ma innej możliwości odniesienia się do tych zarzutów, które skarżący przedstawiają we wnioskach kierowanych do rzecznika.

Przewodniczący Robert Mamałow:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, pan senator Grzegorz Napieralski.

Senator Grzegorz Napieralski:

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Instytucję rzecznika praw obywatelskich uważam za jedną z najważniejszych, najistotniejszych w naszym państwie. Bez względu na to, kto sprawuje władzę, kto tak naprawdę ma większość w parlamencie, rzecznik praw obywatelskich stoi zawsze po stronie słabszego, tak więc obcinanie budżetu, zabieranie mu pieniędzy, uważam za rzecz bardzo złą – tak powiem, żeby nie używać mocnych słów. W sytuacji, z którą od wielu lat mamy do czynienia

w Polsce, w sytuacji dużego sporu politycznego i złych rzeczy, które się dzieją nie tylko w sferze politycznej, ale również w całym kraju, aktywność rzecznika praw obywatelskich – mam na myśli nie tylko jego rolę interwencyjną, ale również edukacyjną – jest bardzo ważna.

Chciałbym, Panie Przewodniczący, zgłosić poprawkę do budżetu, tak aby przywrócić te pieniądze, które zostały zdjęte, zabrane rzecznikowi praw obywatelskich. To jest ponad 7 milionów zł. Ja tę poprawkę zaraz napiszę i złożę do sekretariatu. Chciałbym, żeby z rezerwy ogólnej Ministerstwa Finansów przekazano pieniądze w kwocie powyżej... Nie wiem, to może być 7,5 miliona zł, chyba że państwo powiecie precyzyjnie ile. No, już nie pamiętam dokładnej kwoty.

(*Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich Stanisław Trociuk: 7 milionów 226 tysięcy.*)

7 milionów 226 tysięcy, o taką kwotę chciałbym zwiększyć budżet rzecznika praw obywatelskich. Taką poprawkę wnoszę i proszę o jej przegłosowanie.

Przewodniczący Robert Mamałow:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś jeszcze z panów senatorów chciałby zabrać głos? Nie widzę chętnych.

Chciałbym zwrócić uwagę na jedną kwestię. Ja się absolutnie zgadzam z wypowiedzią, że rzecznik praw obywatelskich jest bardzo ważną instytucją i że wszyscy powinniśmy go wspierać. Z tym że dzisiaj mamy do czynienia z taką sytuacją, że rzecznik praw obywatelskich jest politycznie zaangażowany, a z tego wynika, że różnie się na niego patrzy.

Dam państwu taki przykład. Kiedy byłem w Brukseli na spotkaniu komisji LIBE, przedstawiciel rzecznika praw obywatelskich przedstawił Polskę tak, jakby u nas na każdym rogu stał policjant, jakby wszyscy byli inwigilowani, jakby nie było w ogóle swobód obywatelskich. To jest naprawdę nie do pojęcia, że przedstawiciel... Mało tego, powiem państwu, że nawet Francuzi nas bronili przed przedstawicielem rzecznika praw obywatelskich.

Jeszcze tylko na jedną kwestię zwrócę uwagę. Pani, które to przedstawiała, jako przykład nieprzestrzegania praw obywatelskich w Polsce podała wycinkę drzew w Puszczy Białowieskiej. Ona tak to przedstawiła, jakby to dzisiaj się działo, a przecież wszyscy wiemy, że już ponad pół roku temu ten temat został załatwiony. Tak być nie może. Jak państwo chcecie, to sprawdźcie. To było ostatnie wystąpienie przedstawiciela rzecznika praw obywatelskich na posiedzeniu komisji LIBE w listopadzie.

(*Senator Grzegorz Napieralski: Mogę jeszcze, Panie Przewodniczący?*)

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Grzegorz Napieralski:

Panie Przewodniczący, odnosząc się do pańskich słów, powiem tak: każdy z nas ma swoją opinię dotyczącą funkcjonowania poszczególnych instytucji, a szczególnie kierujących nią ludzi. Dziś, jutro, pojutrze będziemy dyskutować nad budżetem, w którym znajdują się finanse różnych

ministerstw. Możemy różnie oceniać osoby, które nimi kierują, ale nikt z nas nie będzie chciał ściągać pieniędzy z budżetu Policji i Straży Pożarnej czy ograniczać wydatków na ochronę naszego zdrowia. No, możemy różnie oceniać poszczególnych ministrów.

Rzecznik praw obywatelskich ma swoją rolę do odegrania. W zgodzie z własnym sumieniem, ale też zapisami polskiego prawa, podejmuje on różne działania. Temperatura sporu politycznego w naszym kraju jest bardzo wysoka, a najtragiczniejszy przykład, do czego to może doprowadzić, dostaliśmy w ostatnich dniach. Ja jednak uważam, że trzeba zrobić wszystko, aby ochronić tę instytucję, żeby dać tej instytucji jak najwięcej pieniędzy, tak żeby tam pracowali jedni z najlepszych specjalistów, fachowców. Im więcej pieniędzy będzie miał rzecznik praw obywatelskich, tym lepsza będzie praca tego urzędu, tej instytucji. Ponawiam apel o to, aby przyjąć tę poprawkę, aby kwotę 7 milionów 226 tysięcy przenieść z rezerwy ogólnej do budżetu rzecznika praw obywatelskich.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś z panów senatorów chciałby coś dodać? Nie widzę chętnych.

Przechodzimy do głosowania nad wnioskiem pana senatora Grzegorza Napieralskiego o zwiększenie budżetu rzecznika praw obywatelskich, w części 08, o kwotę...

(Senator Grzegorz Napieralski: ...7 milionów 226 tysięcy zł.)

Z jakiej puli? Z rezerwy?

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Beata Mandylis:

Rozumiem, że z rezerwy ogólnej. Pytanie jest takie, czy to mają być środki na wydatki bieżące, czy też na wydatki majątkowe. Bo zdaje się, że państwo wcześniej powiedziało, że jakaś kwota, chyba 130 tysięcy zł, była przeznaczona wcześniej na wydatki majątkowe.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak?

Przewodniczący Robert Mamątow:

Proszę bardzo.

Senator Grzegorz Napieralski:

Panie Przewodniczący, doprecyzuję tę poprawkę, żeby wszystko się zgadzało. Kwota ogólna to 7 milionów 226 tysięcy, z czego wydatki bieżące stanowią 7 milionów 96 tysięcy zł, a wydatki majątkowe – 130 tysięcy zł.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Poprawka jest jasna.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem tej poprawki? (1)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (6)

Dziękuję bardzo.

Poprawka została...

(Głos z sali: ...przyjęta.)

...przyjęta.

(Głos z sali: Jednogłośnie.)

Nie. Niech pan nie komentuje, bo nie ma takiej potrzeby.

Pani Mecenasz, 1 senator był za, a 6 senatorów się wstrzymało. To znaczy, że poprawka została przyjęta?

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Beata Mandylis: Tak.)

Tak jest.

Dziękuję bardzo.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem części 08 „Rzecznik Praw Obywatelskich” wraz z przyjętą poprawką? (3)

Kto się wstrzymał? (4)

A, przepraszam. Kto jest przeciw? (0)

Tak że 4 głosy... Jaki był wynik?

(Głos z sali: 3 senatorów było za, nikt nie był przeciw, 4 senatorów się wstrzymało.)

Komisja podjęła decyzję o przyjęciu budżetu w części 08 „Rzecznik Praw Obywatelskich” wraz z przegłosowaną wcześniej poprawką.

Dziękuję bardzo.

Wyczerpaliśmy porządek tej pierwszej części posiedzenia, jeśli chodzi o rozpatrzenie ustawy budżetowej.

Następną część rozpoczniemy o godzinie 10.30. Zapraszam panów senatorów na godzinę 10.30 do tej samej sali. Pierwszy punkt będzie dotyczył części 42 „Sprawy wewnętrzne”.

(Przerwa w obradach)

Przewodniczący Robert Mamątow:

Serdecznie witam państwa.

Kontynuujemy dwieście osiemdziesiąte dziewięć posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji poświęcone rozpatrzeniu ustawy budżetowej na rok 2019 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania komisji.

Tę część naszego posiedzenia rozpoczniemy od rozpatrzenia części 42 „Sprawy wewnętrzne”.

Bardzo proszę o przedstawienie tej części w skrócie.

Przepraszam bardzo. Widzę, że są nowi goście, więc chciałem ich przywitać. Są dzisiaj z nami: pani płk Wioleta Gorzkowska, zastępca komendanta głównego Straży Granicznej; pan Józef Bołdak z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji; pan płk Marek Skrzypek z Komendy Głównej Straży Granicznej; pan gen. bryg. Leszek Suski z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej; pani Joanna Teler z Państwowej Straży Pożarnej; pan nadinspektor Dariusz Augustyniak z Komendy Głównej Policji, zastępca komendanta; pani Izabela Król z Komendy Głównej Policji, naczelnik wy-

działu budżetu; pan płk Robert Nowakowski, zastępca komendanta głównego Służby Ochrony Państwa; pan Teodor Władysław Fus, dyrektor Zarządu Budżetu i Finansów Służby Ochrony Państwa. Jest pan, i to od pana powinienem zacząć, Władysław Budzeń z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – miło mi bardzo. I jest z nami pan Waldemar Nowak też z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Bardzo proszę o przedstawienie części 42 budżetu.

**Dyrektor
Departamentu Budżetu
w Ministerstwie Spraw
Wewnętrznych i Administracji
Władysław Budzeń:**

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Senatorowie!

Na wstępie mojego krótkiego wystąpienia chciałem zasygnalizować, że w odniesieniu do tego materiału, który został Wysokiej Komisji przesłany w listopadzie, zaszły na etapie prac nad projektem ustawy budżetowej w Sejmie następujące zmiany. Otóż zmniejszona została kwota rezerwy celowej, tzw. czwórki, przeznaczona na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych o kwotę 139 milionów, tj. z 1 miliarda 200 milionów, która była w projekcie budżetu, do 1 miliarda 61 milionów, która jest aktualnie. Następnie zwiększone zostały wydatki w części 42 łącznie o kwotę 100 milionów... przepraszam, zmniejszone zostały wydatki w części 42 o kwotę 100 milionów 343 tysiące zł, w tym o 100 milionów zł wydatki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, czyli emerytury i renty, oraz o 343 tysiące zł wydatki Komendy Głównej Policji. Są one związane z tym, że od 1 lipca 2019 r. będzie utworzone stanowisko oficera łącznikowego Policji w ambasadzie w Waszyngtonie oraz zwiększą się koszty podróży nowego oficera łącznikowego w Królestwie Norwegii. Jednocześnie nastąpiło również zwiększenie w tej części środków o kwotę 257 milionów zł z przeznaczeniem na sfinansowanie od 1 stycznia podwyżki uposażeń funkcjonariuszy Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa. W odniesieniu do części 85 „Budżety wojewodów” – z reguły w informacji wykazujemy łącznie wydatki części 42 i 85 w odniesieniu do Państwowej Straży Pożarnej, ponieważ Państwowa Straż Pożarna finansowana jest z dwóch części – wydatki zostały zwiększone o 82 miliony zł z przeznaczeniem na podwyżki uposażeń funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej.

W związku z tym, że dane, które przedstawiliśmy Wysokiej Komisji w informacji, nieco się zmieniły, ja postaram się pokrótce o nich tutaj opowiedzieć. Dochody w części 42 są bez zmian w kwocie 140 milionów 724 tysiące zł. Wydatki to 21 miliardów 669 milionów 739 tysięcy zł. Największą pozycję w wydatkach stanowią wynagrodzenia i pochodne, tj. prawie 50%, oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych – 45%, oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych – 41%.

Jeżeli chodzi o działy budżetowe, największym działem budżetowym w części 42 jest dział 754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa” obejmujący wy-

datki wszystkich naszych podstawowych i największych formacji resortu, tj. 12 miliardów 301 milionów 42 tysiące zł. W stosunku do ubiegłorocznej ustawy budżetowej wydatki te są wyższe o 698 milionów, czyli nominalny wzrost to jest 5,7%.

Parę zdań powiem również, Panie Przewodniczący, na temat programu modernizacji. Jak już niejednokrotnie informowaliśmy Wysoką Komisję, od 2017 r. realizowany jest program modernizacji naszych podstawowych formacji. Na 2019 r. przewidywane są wydatki łącznie w kwocie 3 miliardy 86 milionów 686 tysięcy. W porównaniu do wydatków w ramach programu w roku ubiegłym jest to wzrost o 1 miliard 163 miliony 798 tysięcy zł, tj. prawie o 60%. W ramach tej kwoty 3 miliardów przewiduje się: dla Policji – 2 miliardy 39 milionów, tj. prawie 66% tej kwoty, którą wymieniłem uprzednio; dla Państwowej Straży Pożarnej – 542 miliony, tj. prawie 18%; dla Straży Granicznej – 433 miliony, tj. 14%; oraz dla Służby Ochrony Państwa – 70 milionów 819 tysięcy, tj. ok. 2%. W ramach tego programu największe wydatki obejmują inwestycje budowlane – prawie 30%, na zakupy sprzętu transportowego – prawie 11%, na sprzęt informatyki i łączności – prawie 10%, na wyposażenie osobiste i ochrony funkcjonariuszy – 3,3%. Na uposażenia przewidywana jest kwota 1 miliarda 409 milionów zł, z tego na podwyżki uposażeń funkcjonariuszy i pracowników od 1 stycznia w ramach programu średnia kwota podwyżki z programu wynosi 309 zł dla funkcjonariuszy, a dla pracowników 300 zł. Później, jeżeli pan przewodniczący pozwoli, odniosę się jeszcze do tego, ponieważ tutaj zaszły też istotne zmiany.

Powiem jeszcze dwa zdania o podstawowych formacjach. Na Policję przewiduje się 10 miliardów zł. W porównaniu do 2018 r. jest to wzrost prawie o 6%. Liczba etatów funkcjonariuszy 103 tysiące 309 pozostaje bez zmian, a przeciętne uposażenie funkcjonariuszy wyniesie 5 tysięcy 651 zł po podwyżce, o której później jeszcze powiem. Jeżeli chodzi o wielkość zatrudnienia pracowników, to jest to 24 tysiące 211 etatów, i ta wielkość pozostaje bez zmian w stosunku do roku ubiegłego, a przeciętne wynagrodzenie pracownika wynosi 3 tysiące 773 zł.

Państwowa Straż Pożarna. Budżet łącznie w częściach 42 i 85 wynosi 2 miliardy 900 milionów zł. I to jest więcej prawie o 163 miliony zł od budżetu roku ubiegłego, czyli wzrost jest o 5,6%. Liczba etatów to jest 30 tysięcy 993, i ta liczba pozostaje bez zmian w stosunku do roku ubiegłego. Przeciętne uposażenie funkcjonariusza PSP to jest 5 tysięcy 560 zł po podwyżce od 1 stycznia. Planowana wielkość zatrudnienia pracowników to jest 2 tysiące 13 etatów, i jest to bez zmian w stosunku do roku ubiegłego, a przeciętne wynagrodzenie to jest 4 tysiące 101 zł.

Straż Graniczna. Wydatki łącznie na Straż Graniczną – 1 miliard 603 miliony zł. W porównaniu z rokiem ubiegłym jest to wzrost o 4,6%. Liczba etatów funkcjonariuszy to 16 tysięcy 48, to jest bez zmian, a przeciętne uposażenie miesięczne wynosi 5 tysięcy 651 zł. Zatrudnionych będzie 3 tysiące 503 pracowników, a przeciętne wynagrodzenie wynosi 3 tysiące 844 zł.

Służba Ochrony Państwa. Budżet – 274 miliony 752 tysiące zł. Jest to wzrost w porównaniu do roku ubiegłego o 13,7% z uwagi na to, że rok 2019 jest kolejnym rokiem

reorganizacji dotychczasowych struktur Biura Ochrony Rządu. Stąd wynika ten stosunkowo wysoki wzrost.

To by było pokrótce tyle, Panie Przewodniczący. Wnoszę o przyjęcie przez Wysoką Komisję wielkości wydatków przeze mnie wymienionych, a ujętych w uchwalonej przez Sejm ustawie budżetowej na 2019 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Kto z panów senatorów chciałby zabrać głos?

Pan senator Łukasz Mikołajczyk.

Senator Łukasz Mikołajczyk:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Szanowni Państwo, oczywiście cieszą wzrosty w tym budżecie i podwyżki uposażeń. To niezmiernie cieszy. Mam pytanie dotyczące Policji. Tutaj pojawia się 199 zadań inwestycyjnych, które też oczywiście bardzo cieszą, fajnie, że są one tutaj ujęte. W związku z tym mam pytanie: czy jest zaplanowane przywrócenie posterunków Policji w roku 2019, a jeśli tak, to ilu?

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Może ja bym dołożył swoje pytanie. Chciałem zapytać o to, czy tak ogólnie są przewidziane podwyżki w całych służbach mundurowych. Sytuacja jest taka, że czasami próbuje się zgasić pożar np. w Policji i policjanci dostają podwyżkę, a w tym czasie Służba Więzienna takich podwyżek nie dostaje. Wtedy pracownicy Służby Więziennej przechodzą do Policji, a na tym traci Służba Więzienna. Chodzi o to, żeby ten temat rozwiązać kompleksowo, żeby takich sytuacji nie było.

Bardzo proszę.

**Dyrektor
Departamentu Budżetu
w Ministerstwie Spraw
Wewnętrznych i Administracji
Władysław Budzeń:**

Jeżeli chodzi o pytanie pana senatora Mikołajczyka, to przewiduje się w programie modernizacji w roku 2019 przywrócenie 26 posterunków Policji.

Pytanie pana przewodniczącego jest dosyć skomplikowane, ale postaram się na nie odpowiedzieć. Otóż, Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, w roku 2019 po raz pierwszy... może nie po raz pierwszy, ale moim zdaniem nastąpi w jakiś sposób wyrównanie przewidywanych podwyżek uposażeń zarówno funkcjonariuszy naszego resortu, jak i funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz żołnierzy zawodowych. Przyjęta została jedna kwota podwyżek od 1 stycznia wynosząca 655 zł brutto. Takie same podwyżki będą obejmować te 3 podstawowe grupy funkcjonariuszy. W tych 655 zł jest 604 zł faktycznej

podwyżki od 1 stycznia oraz 51 zł w ramach zwiększenia wysokości nagród rocznych w 2020 r. z tytułu tych podwyżek. Nagrody roczne to jest coś takiego jak dodatkowe wynagrodzenie roczne dla pracowników, tzw. trzynastka. Ta kwota 604 zł, która będzie stanowiła podwyżkę uposażenia funkcjonariuszy, będzie w jakiś sposób zróżnicowana w poszczególnych resortach, jeżeli chodzi o podwyżki. Nie znam sytuacji, Panie Przewodniczący, w MON i Służbie Więziennej, ale mogę powiedzieć, jak będzie w naszym resorcie, w resorcie spraw wewnętrznych i administracji. Otóż 8 listopada zostało zawarte porozumienie między ministrem Brudzińskim a poszczególnymi związkami funkcjonariuszy służb mundurowych, czyli Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej. W Służbie Ochrony Państwa nie ma związku zawodowego. Podwyżki będą jednolite, jednolicie są określone. Będzie to wyglądać w ten sposób, że 520 zł będzie na uposażeniu zasadniczym dla każdego funkcjonariusza, od najniższego do najwyższego stanowiska, a pozostałe 84 zł to będzie wzrost uposażenia, już indywidualnie, z tytułu dodatku za wysługę lat. Są różne wielkości wysługi lat funkcjonariuszy, dlatego średnia podwyżka będzie wynosić 84 zł, ale oczywiście ci, co mają wysługę lat wyższą, dostaną dodatek za wysługę lat odpowiednio wyższy. I tutaj nie wystąpi moim zdaniem taka sytuacja, o jakiej pan przewodniczący mówił, co było dotychczas... Z reguły z pewnym opóźnieniem, ale te podwyżki były, z opóźnieniem półrocznym czy z opóźnieniem rocznym, ale od 1 stycznia 2019 r. nie będzie takiego zróżnicowania. I ujednoczone będą podwyżki uposażeń w naszym resorcie, tak jak mówiłem, w wysokości 520 zł do uposażenia zasadniczego, a pozostała kwota do dodatku za wysługę lat.

Chciałem powiedzieć jeszcze jedno zdanie w odniesieniu do pracowników cywilnych. Ale powiem jeszcze jedno. Te 655 zł to jest kwota, która obejmuje również przewidzianą w ustawie modernizacyjnej podwyżkę w wysokości 309 zł. W odniesieniu do pracowników cywilnych tych formacji objętych programem modernizacji przewiduje się 2 podwyżki. Pierwsza podwyżka od 1 stycznia 2019 r. to jest 300 zł na etat kalkulacyjny i druga podwyżka od 1 lipca 2019 r. wyniesie 250 zł, czyli łącznie podwyżka wyniesie 550 zł. W odniesieniu do pozostałych pracowników informacyjnie powiem, że tak jak prawie w całej państwowej sferze budżetowej podwyżka wynagrodzenia wyniesie 2,3%. Z tego tytułu w ustawie budżetowej zwiększona została dotychczasowa kwota bazowa o 2,3% i wynosi ona w tej chwili 1 tysiąc 916 zł 94 gr. Czyli korpus służby cywilnej dostanie automatycznie podwyżkę w wyniku zwiększenia kwoty bazowej. To by było wszystko. Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś z panów senatorów chciałby zabrać głos? Nie widzę.

Wnoszę o przyjęcie części 42 budżetu „Sprawy wewnętrzne”.

Kto z panów senatorów jest za? (4)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (1)

Dziękuję bardzo.

Komisja podjęła decyzję o przyjęciu części 42 budżetu.

Dziękuję bardzo panom.

Przechodzimy do następnej części, jest to część 43 budżetu „Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne”.

(*Głosy z sali*: Dziękujemy.)

Dziękuję bardzo państwu.

Proszę.

**Dyrektor
Departamentu Budżetu
w Ministerstwie Spraw
Wewnętrznych i Administracji
Władysław Budzeń:**

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Wydatki w części 43 „Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne” nie zmieniły się w stosunku do przesłanej Wysokiej Komisji informacji. Wielkość dochodu w tej części na rok bieżący wynosi 11 tysięcy zł, a wielkość wydatków – 165 milionów 460 tysięcy zł.

Największe wydatki to są wydatki w dziale 758 „Różne rozliczenia” – 140 milionów 834 tysiące zł, tj. 85% ogólnej kwoty. W dziale 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” jest 16 milionów 328 tysięcy zł, i to jest prawie 10%, oraz administracja – prawie 7 milionów zł, tj. 4,2%. Wydatki działu 758 „Różne rozliczenia” obejmują głównie Fundusz Kościelny, z którego finansowane są składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne duchownych, którzy nie podlegają ubezpieczeniom społecznym, oraz duchownych zakonów kontemplacyjnych klauzurowych i misjonarzy – tutaj łączna kwota to jest 129 milionów 834 tysiące zł. Druga część wydatków w ramach Funduszu Kościelnego obejmuje wydatki na remonty i konserwację zabytkowych obiektów sakralnych i kościelnych oraz na realizację działalności charytatywno-opiekuńczej – tu jest kwota 11 milionów zł. Wydatki działu 921 szczegółowo opisaliśmy Wysokiej Komisji w informacji. Wydatki działu 750 obejmują głównie wynagrodzenia oraz tzw. wydatki rzeczowe na finansowanie działalności departamentu wyznań, bo to jest komórka, która głównie realizuje te wydatki. Jeśli chodzi o zatrudnienie, to jest 38 etatów korpusu służby cywilnej, a przeciętne wynagrodzenie wynosi 6 tysięcy 134 zł. Również przewiduje się wydatki w kwocie 230 tysięcy zł na inwestycje i modernizację budowy systemów informatycznych.

Po przedstawieniu w skrócie propozycji wydatków w części 43 proszę Wysoką Komisję o zaakceptowanie ich w wielkościach przedstawionych szczegółowo w informacji, a ogólnie omówionych przeze mnie. Dziękuję.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Kto z panów senatorów chciałby zabrać głos?

Bardzo proszę, pan senator Jan Rulewski.

Senator Jan Rulewski:

Ja mam tylko taką uwagę, że ten budżet w stosunku do części mniejszości narodowych się nie zmienia, ale z drugiej strony obserwujemy zmianę strukturalną ludności polskiej związaną z procesami globalizacyjnymi integracyjnymi w Europie, otwartymi granicami, m.in. to jest, wprost powiem, napływ ludności ukraińskiej w głównej mierze podlegającej emigracji czy też emigracji zarobkowej. Ale zauważalne jest też wchodzenie w związki stałe osób narodowości ukraińskiej w Polsce, czy to poprzez związki matrymonialne, czy też chęć pozostania na stałe w kraju. W związku z tym oczywiście wzrastają potrzeby w zakresie integracji tych środowisk, jak najbardziej pożądaną, oczekiwaną integracją skłaniającą do osiedlania się tych ludzi. W związku z tym pytanie jest o środki na te cele, aby ten proces był bardziej skuteczny, był bardziej pożądanym. Tego przynajmniej pracodawcy oczekują, ale nie tylko, bo, jak myślę, my wszyscy jesteśmy za tym, żeby następował w tym zakresie taki cywilizowany, a nie chaotyczny i przypadkowy, napływ tej ludności.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę.

**Dyrektor
Departamentu Budżetu
w Ministerstwie Spraw
Wewnętrznych i Administracji
Władysław Budzeń:**

Panie Senatorze, w stosunku do roku ubiegłego nie ma tutaj wzrostu wydatków, pomimo tego procesu, o którym pan senator mówił. Natomiast wydaje się, że jeżeli chodzi o te procesy, o napływ ludności ukraińskiej i o zawieranie małżeństw, to tutaj już należy oczekiwać, że w przypadku obywateli płci męskiej i żeńskiej przybywających z Ukrainy w razie zawierania związków nie ma w zasadzie odniesienia do udzielenia jakiegokolwiek pomocy czy wsparcia finansowego. Co do pozostałych wydatków to raczej się to wiąże nie z mniejszościami narodowymi, ale ta pomoc wynika z Karty Polaka czy ewentualnie z działalności Urzędu do Spraw Cudzoziemców. W przypadku napływu osób posiadających Kartę Polaka, które zamierzają na stałe się tutaj, u nas osiedlić, wtedy jest udzielana pomoc finansowa, ale z rezerwy celowej w ramach Karty Polaka, gdzie przewidziane są określone świadczenia mieszkaniowe czy też pomoc w zatrudnieniu itd.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Jan Rulewski:

Chyba nie zostałem zrozumiany, Panie Ministrze. Nie chodzi, żeby pan jeździł na chrzest jak ojciec chrzestny

z podarunkami ani też na śluby z jakimś wianem. Chodzi o zjawisko osiedlania się osób narodowości ukraińskiej w Polsce wiążących na stałe swoje życie czy to w formie związków matrymonialnych, nie tylko z obywatelem polskim, ale też między sobą, z zamiarem pozostania tutaj, czy też w ogóle o zjawisko przebywanie tych osób celem osiedlenia się w Polsce. I oni przez to tworzą, mogą tworzyć mniejszość ukraińską, która już od lat w Polsce jest już mniejszością mającą cechy, że tak powiem, pewnej trwałości, a w wyniku tych procesów powiększającą swoją liczbę i pewnie mającą swoje potrzeby też w zakresie mniejszości. I chodzi o wyjście naprzeciw tej tendencji w budżecie i pomoc w zakresie ich możliwości szerzenia, powiedzmy, spraw wynikających z przynależności do narodu ukraińskiego.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Mam prośbę, żeby nie brać za bardzo pod uwagę pierwszych słów pana senatora, bo pan senator jest znany z takiego języka.

Bardzo proszę o odpowiedź.

Dyrektor Departamentu Budżetu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Władysław Budzeń:

W dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” przewidziana jest kwota 15 milionów 47 tysięcy zł z przeznaczeniem na: dotowanie instytucji kulturalnych, ruchu artystycznego, twórczości mniejszości oraz imprez artystycznych, na inwestycje służące zachowaniu tożsamości kulturowej, na wydawanie książek, czasopism, periodyków itd., na ochronę miejsc związanych z kulturą mniejszości, działalność świetlicową, prowadzenie bibliotek. Nie jestem w stanie szczegółowo odpowiedzieć na tak zadane pytanie, dlatego że realizacja tych przedsięwzięć dzieje się w formie konkursowej i poszczególne organizacje składają oferty. Jest komisja, która to rozpatruje. Umowy są podpisywane. Na tym etapie nie jestem w stanie stwierdzić, jaki będzie wynik, która mniejszość na jakie tytuły otrzyma pieniądze. Możliwość odpowiedzi na to pytanie jest bardziej możliwa przy omawianiu wykonania budżetu za rok ubiegły. Wtedy jest możliwość, żeby odnieść się konkretnie do poszczególnych mniejszości znajdujących się na terenie Polski.

(Przewodniczący Robert Mamątow: Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś z panów...)

Jeszcze...

(Przewodniczący Robert Mamątow: Proszę, proszę.)

Jeszcze może uzupełnię. Jeżeli chodzi o Ukraińców, jest już przewidziana kwota 412 tysięcy zł na modernizację Narodowego Domu w Przemyślu. Inwestorem jest Związek Ukraińców w Polsce. W 2019 r. przewiduje się modernizację, wykończenie – dokładnie mogę zacytować, Panie Senatorze – pomieszczenia drugiego piętra, a także przeprowadzenia adaptacji poddasza oraz zamontowania windy. Ten budynek wybudowany został w latach

1905–1907 w Przemyślu i jest symbolem historycznej i współczesnej aktywności kulturalnej oraz oświatowej i popularyzatorskiej społeczności ukraińskiej w Polsce. Dalej jest mniejszość słowacka, natomiast ponieważ pytanie było o Ukraińców, to odpowiadam. Dziękuję.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze pytania? Nie widzę zgłoszeń.

Przegłoszujemy wniosek o przyjęcie części 44 budżetu.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem tej części... (Głos z sali: Części 43?)

Tak, części 43.

Kto z panów senatorów jest za? (3)

Kto jest przeciw? (1)

Kto się wstrzymał? (1)

Dziękuję.

Komisja podjęła decyzję o przyjęciu części 43 budżetu „Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne”.

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do rozpatrzenia załącznika nr 13 do budżetu „Plan finansowy funduszu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego”.

Bardzo proszę o przedstawienie tej części... Przepraszam. Jeszcze chciałbym przywitać gości, którzy doszli do nas, dotarli na nasze posiedzenie. Jest: pan minister Adam Lipiński z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów; pani Agnieszka Rymsza, dyrektor Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów; pan Wojciech Kaczmarczyk, dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Witam państwa serdecznie.

Bardzo proszę o przedstawienie załącznika nr 13.

Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Adam Lipiński:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę pana dyrektora Kaczmarczyka o przedstawienie tego załącznika, bo to w zasadzie jest główny dysponent tych środków finansowych.

Bardzo proszę, Panie Dyrektorze.

Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Wojciech Kaczmarczyk:

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze! Szanowni Państwo!

Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego to są środki pochodzące z 4% odpisu z dopłat do systemu gier w ramach ustawy o grach hazardowych, tj. art. 88a ustawy o grach. W tym roku na rok 2019 na wydatkowanie z tego funduszu zostało zaplanowane 46 milionów 563 tysiące na programy wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, których instytucją zarządzającą

cą jest Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

W ubiegłym roku Rada Ministrów przyjęła 3 programy, którymi narodowy instytut ma zarządzać, to jest „Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018–2030”, „Korpus Solidarności – Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018–2030”. I te 2 programy są finansowane w funduszu hazardowego. I jest także „Program Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych”, który z kolei jest finansowany w ramach dotacji celowej budżetu państwa. 46 milionów 563 tysiące zł z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego zostanie przekazane... w kwocie 43 milionów 492 tysięcy zostanie przekazane na program PROO. W ramach tego programu w 2019 r. zostaną zorganizowane konkursy na: wsparcie działań misyjnych i rozwoju instytucjonalnego, rozwój organizacji strażniczych, mediów obywatelskich, rozwój think-tank obywatelskich, wsparcie doraźne, a w drugiej połowie roku na dotacje na wkład własny dla organizacji pozarządowych, które ubiegają się o dofinansowanie w ramach programów międzynarodowych, oraz dotacje operacyjne na wsparcie budowania początkowych kapitałów żelaznych. Także w ramach tych środków 1 milion 852 tysiące zł zostanie przeznaczony na tzw. pomoc techniczną, czyli obsługę tego programu, m.in. na – i to jest największa kwota w ramach tych środków – wynagrodzenia dla ekspertów zewnętrznych, którzy będą oceniali wnioski składane do Narodowego Instytutu Wolności.

Drugi program to „Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego”. Ruszamy z tym programem. Główne zadania na ten rok to: rekrutacja 16 partnerów regionalnych organizacji pozarządowych, które będą wspierać Narodowy Instytut Wolności w realizacji zadań w województwach; rekrutacja i szkolenia podstawowe dla wolontariuszy członków korpusu; szkolenia rozwijające i staże dla koordynatorów wolontariatów w doświadczonych organizacjach pozarządowych; prowadzenie debat wolontariackich, spotkań integracyjnych dla wolontariuszy; także finansowanie akcji społecznych z udziałem wolontariuszy; poradnictwo dla wolontariuszy, a w dalszej części roku także uruchomienie tzw. programu benefitowego dla wolontariuszy, w ramach którego wolontariusze, członkowie korpusu, będą mogli za darmo uczestniczyć w różnych przedsięwzięciach kulturalnych czy sportowych. Koszty tego programu w 2019 r. to 3 miliony 70 tysięcy zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę. Otwieram dyskusję.

Kto z panów senatorów chciałby zabrać głos?

Proszę bardzo. Pan senator Grzegorz Napieralski.

Senator Grzegorz Napieralski:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

Ja mam pytanie do pana dyrektora. Mówił pan o projektach i planach. Czy nie myślał pan, Panie Dyrektorze, żeby

na przykład, szczególnie jeżeli chodzi o wolontariat w tym długoterminowym projekcie, o którym pan wspominał... Czy nie lepiej by było, gdybyście podpisali porozumienie z marszałkami województw i z nimi podjęli taką współpracę? Chodzi o to, że instytucja centralna, czy instytut, czy fundacja, która jest umiejscowiona w Warszawie, ma jednak mniejszy przegląd np. organizacji pozarządowych, które funkcjonują na terenie danego województwa, już nie mówię o mieście czy gminie. To marszałkowie mają w swoich strukturach organizacyjnych departamenty, które wspierają takie organizacje. Czy w ten sposób nie byłoby łatwiej?

I drugie pytanie. Być może pan tak bardzo ogólnie powiedział, ale zabrakło mi w tej wypowiedzi jeszcze jednej rzeczy. Czy nie macie pomysłu na plan dofinansowania być może kuratorów albo projektów, takich, które dawałyby wsparcie nauczycielom w szkołach na przykład gimnazjalnych w zakresie budowania świadomości obywatelskiej? Chodzi o to, żeby takie programy pojawiły się w szkołach, programy dotyczące aktywności w różnego rodzaju przedsięwzięciach społecznych, później w wyborach itd., itd. Nie chcę tego rozwijać. Myślę, że pan dyrektor to rozumie. Dziękuję.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Proszę bardzo o odpowiedź.

Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Wojciech Kaczmarczyk:

Panie Przewodniczący! Panie Pośle...

(*Głos z sali: Senatorze.*)

Przepraszam bardzo. Panie Senatorze, jeśli chodzi o pierwsze pytanie, program będzie realizowany w sposób zdecentralizowany, ale nie w oparciu o strukturę administracyjną zlokalizowaną czy to w urzędach marszałkowskich, czy wojewódzkich, tylko w oparciu o partnerów regionalnych. Tymi partnerami regionalnymi będą organizacje pozarządowe, które zajmują się na co dzień pracą z wolontariuszami, mają wieloletnie doświadczenie, takie jak centra wolontariatu czy inne organizacje, które angażują wielu wolontariuszy. I to właśnie wolontariusze, członkowie korpusy będą trafiali do korpusu, do programu za pośrednictwem naszych partnerów regionalnych. Czyli z poziomu Warszawy, programu rządowego nie rościmy sobie praw jakby do tego, żeby wiedzieć to wszystko, co się dzieje w terenie, tylko będziemy mieli organizacje wyspecjalizowane w tym zakresie, które przejmują część zadań takich właśnie organizacyjnych od Narodowego Instytutu Wolności.

Jeśli chodzi o drugie pytanie, może w ten sposób na nie odpowiem. Częścią działań, które są zaplanowane w programie Korpus Solidarności, są działania, które mają wesprzeć wolontariat szkolny. Chcemy, żeby wolontariusze, członkowie Korpusu Solidarności trafiali do szkół, w porozumieniu oczywiście z ministrem edukacji narodowej, z kuratoriami, z samorządami, z dyrekcjami

szkół, i żeby to oni byli tymi, którzy pokazują młodzieży, w jaki sposób być dobrym wolontariuszem, którzy podają przykłady, pokazują siebie jako dobre przykłady, pokazują organizacje, w których działają jako te organizacje, z którymi można współpracować, czy organizacje, w których wolontariusz uzyska najlepsze doświadczenie, najlepszą praktykę w działaniach wolontariackich. To oznacza również angażowanie nauczycieli, w szczególności opiekunów szkolnych kół wolontariatu, w tych działaniach dotyczących budowania świadomości obywatelskiej.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.
Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Grzegorz Napieralski:

Panie Dyrektoro, jeszcze dopytam albo może zasugeruję, nie dopytam. Ja rozumiem ideę, o której pan powiedział, jeżeli chodzi o organizacje pozarządowe w danym regionie. I to jest słuszna idea, absolutnie się z nią zgadzam. Natomiast moja obawa czy moje pytanie wynikało z tego, że jednak jeżeli jesteśmy na miejscu w województwie – ja pochodzę z województwa zachodniopomorskiego – jeżeli jest departament w urzędzie marszałkowskim, tak samo jak u pana ministra Adama Lipińskiego na Dolnym Śląsku jest departament, który od lat współpracuje z organizacjami pozarządowymi, ma bardzo dokładną bazę, świetnie wie, kto odnosi jakie sukcesy, jeżeli chodzi o te organizacje... Boję się po prostu tego, że czasami może zdarzyć się tak, że ktoś – nie chciałbym, żeby to zabrzmiało jak oskarżenia – jednak wygra taki konkurs, kto założył daną fundację, nie wiem, 3 miesiące wcześniej, bo zdarzały się takie sytuacje, czy pół roku wcześniej, a ci, którzy mają potężne doświadczenie i naprawdę wiele sukcesów na swoim koncie, z jakichś różnych powodów mogą tego nie wygrać. I jednak instytucja czy miejsce, które na co dzień się tym zajmuje, ma łatwiejsze zadanie do wyłapania takich rzeczy niż ktoś, kto w Warszawie rozpatruje takie konkursy. I mnie bardziej o to chodziło.

A co do szkoły, to ja bardzo się cieszę – niech będzie jak najwięcej różnych inicjatyw. Jednak gdyby, projektując taki budżet – już nie na ten rok oczywiście, ale na przyszły rok – pomyśleć o takim programie, w który byliby zaangażowani wychowawcy klas, tak jak pan dyrektor powiedział, nauczyciele, którzy uczą nie tylko historii, ale także wiedzy o naszym społeczeństwie, i gdyby to dofinansować czy robić specjalne programy, żeby bardziej angażować tych nauczycieli... Wiadomo, że to też przede wszystkim są pieniądze. Ale gdyby były zajęcia pozalekcyjne, jakieś specjalne, nie chcę mówić, że akcje, ale coś, co w szkole dzieje się, co zachęca uczniów i uczennice do dodatkowej pracy na rzecz lokalnej społeczności itd., to moim zdaniem to by było lepsze. Bo wpuszczanie organizacji jest okej, to jest ważne, są różne inicjatywy, ale jednak jeżeli to jest rozwiązane systemowo właśnie w połączeniu z kuratorem, dyrektorem szkoły czy nawet przedstawicielem ministerstwa, to moim zdaniem przyniosłoby większy efekt, jeśli chodzi o budowanie społeczeństwa obywatelskiego i świadomości

obywatelskiej, jeśli chodzi o zabieranie głosu, szczególnie teraz, kiedy dyskutujemy np. o budżetach obywatelskich w danych gminach itd., itd. Tych przykładów jest bardzo dużo. I być może taki projekt czy zaangażowanie tych środków, o których pan mówił, właśnie wraz z kuratorem, z dyrektorami szkół mogłoby spowodować, że byłoby to lepiej spożytkowane. Dziękuję.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.
Czy chciałby pan jeszcze zabrać głos?
Proszę bardzo.

Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Wojciech Kaczmarczyk:

Panie Senatorze, Narodowy Instytut Wolności jest instytucją publiczną grantodawczą, czyli głównym naszym polem działania jest przekazywanie środków publicznych na realizację określonych zadań. Na przykład w ramach Funduszu Inicjatyw Obywatelskich w 2018 r. wybrano ponad 500 projektów, które są realizowane we wszystkich województwach. Część z nich dotyczy także szkół, dotyczy tego, co się dzieje w szkołach. Jest jeden bardzo ciekawy projekt, który jest realizowany przez jedno ze stowarzyszeń ogólnopolskich, które zmierza do tego, aby rady rodziców w szkołach stawały się poprzez edukację, poprzez doradztwo, poprzez działania integracyjne znacznie lepszym, skuteczniejszym, mającym wiedzę na temat tego, w jaki sposób mogą działać rady rodziców, partnerem wszystkich podmiotów w szkołach. Czyli to, co robi Narodowy Instytut Wolności, rzeczywiście ma również swoje odbicie w działalności szkół.

Ale oczywiście przyjmuję też sugestie pana senatora, aby nasze działania były w jak największym stopniu skoordynowane z lokalną polityką także samorządów i nie wyobrażam sobie, aby w ramach chociażby programu Korpus Solidarności nasi partnerzy regionalni nie współpracowali z instytucjami samorządowymi, w szczególności właśnie z pełnomocnikami marszałków do spraw organizacji pozarządowych czy z nową instytucją – pełnomocnikami wojewodów do spraw społeczeństwa obywatelskiego. Dziękuję.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.
Czy są jeszcze pytania? Nie ma.

Przegłosujemy teraz przyjęcie załącznika nr 13 do ustawy budżetowej.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem tego załącznika? (5)

Dziękuję bardzo.

Komisja podjęła jednogłośnie decyzję o przyjęciu załącznika nr 13 do ustawy budżetowej.

Dziękuję bardzo.
(Rozmowy na sali)

Wracamy do obrad komisji.

Chciałem serdecznie przywitać w tej części posiedzenia komisji: pana Sebastiana Szeligowskiego, zastępcę dyrektora Biura Finansów Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; panią mjr Anetę Cieślukowską, dyrektora biura w Agencji Wywiadu; pana Daniela Arta, dyrektora Biura Finansów Centralnego Biura Antykorupcyjnego; panią Grażynę Lulkiewicz, naczelnika Wydziału Budżetu i Wydatków Osobowych Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

W tej części posiedzenia komisji mamy do rozpatrzenia 3 części budżetu. Część pierwsza jest to część 57 „Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego”.

Bardzo proszę o przedstawienie w skrócie tej części budżetu.

**Zastępca Dyrektora
Biura Finansów w Agencji
Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Sebastian Szeligowski:**

Panie Przewodniczący! Panowie Senatorowie! Szanowni Państwo!

Projekt budżetu państwa na rok 2019 w części 57 „Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego” przewiduje wydatkowanie środków w kwocie 629 milionów 454 tysiące zł. Na środki te składają się wydatki w dziale 752 „Obrona narodowa” i w dziale 754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”.

W ramach wydatków działu „Obrona Narodowa” środki zostały zaplanowane w wysokości 40 tysięcy zł. Zostały one przeznaczone przez ministra obrony narodowej na realizację „Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2013–2022” i zostaną one przeznaczone na sfinansowanie szkoleń funkcjonariuszy ABW w zakresie pozamilitarnych przygotowań obronnych.

W dziale 754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa” agencja zabezpieczyła środki w kwocie 615 tysięcy 233 tysiące zł. W kwocie tej zaplanowano zgodnie z grupami ekonomicznymi świadczenia na rzecz osób fizycznych – kwotę 16 milionów 272 tysięcy zł. Ona pierwotnie wynosiła o 218 tysięcy zł więcej, natomiast w wyniku porozumienia z MSZ została ona zmniejszona o kwotę 218 tysięcy i zostanie przeznaczona na sfinansowanie stanowisk łącznikowych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. W ramach wydatków na świadczenia będą realizowane wydatki: na dopłaty do wypoczynku funkcjonariuszy, równoważniki pieniężne wypłacane z tytułu braku lokalu mieszkalnego, na pomoc finansową, na budownictwo mieszkaniowe, na zasiłki na zagospodarowanie i osiedleniowe, na ryczałt z tytułu przeniesienia, na dodatki za rozłąkę, na równoważniki pieniężne wypłacane funkcjonariuszom w zamian za remont lokalu mieszkalnego, na oświadczenia z tytułu przejazdu funkcjonariuszy na koszt ABW i członków ich rodzin, na inne równoważniki pieniężne, ekwiwalenty i świadczenia. Środki te zostały zaplanowane mniej więcej na poziomie środków w roku ubiegłym i pozwalają nam na pełne zabezpieczenie świadczeń pieniężnych dla funkcjonariuszy i pracowników ABW w roku 2019.

Drugą grupę stanowią wydatki bieżące. Zostały one zaplanowane w kwocie 567 milionów 76 tysięcy zł. Obejmują one wydatki na wynagrodzenia – jest to kwota 426 milionów 728 tysięcy zł. W ramach wynagrodzeń zabezpieczone zostały środki na: wynagrodzenia pracowników, dodatkowe wynagrodzenia roczne pracowników Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, uposażenia dla funkcjonariuszy – tutaj środki zostały również zmniejszone o 9 tysięcy zł i zostały przeniesione do MSZ na wspomniane wcześniej stanowiska łącznikowe. I zabezpieczone zostały również środki na dodatkowe uposażenie roczne, czyli tzw. trzynastkę, oraz świadczenie wypłacane przez okres roku dla funkcjonariuszy zwolnionych ze służby, którzy posiadają pełną usługę emerytalną. W ramach tych wydatków bieżących zaplanowano również kwotę 5 milionów 98 tysięcy na pochodne od wynagrodzeń. W ramach tych środków zostaną sfinansowane składki na ubezpieczenia społeczne, składki na Fundusz Pracy, składki na Fundusz Emerytur Pomostowych. Pozostałe wydatki bieżące zostały zaplanowane w kwocie 133 milionów 250 tysięcy zł. Również w tej kwocie zmniejszono o 23 tysiące zł środki, które zostaną przesunięte do MSZ na stanowisko łącznikowe. Zaplanowana kwota jedynie pozwoliła agencji na zabezpieczenie 75% wydatków zaplanowanych w ustawie na 2018 r. W ramach tych wydatków będą wypłacane równoważniki pieniężne w zamian za wyżywienie oraz umundurowanie, zakup usług remontowych, różne opłaty i składki na rzecz instytucji państwowych i zagranicznych, podróże służbowe, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, zakup energii i pozostałe, które są niezbędne do bieżącego funkcjonowania agencji.

Trzecią kategorię stanowią wydatki majątkowe. Zostały one zaplanowane w kwocie 33 milionów 917 tysięcy zł. Zostały one również pomniejszone z pierwotnego planu o 139 tysięcy zł i przeniesione na wydatki majątkowe do Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W ramach tych wydatków... Stanowią one ok. 90% wydatków zaplanowanych w budżecie w 2018 r. i zostaną przeznaczone przede wszystkim na sfinansowanie opracowań dokumentacji projektowo-kosztorysowych związanych z remontami czy budową nowych obiektów agencji. Zostaną również przeznaczone w ramach projektu zwiększenia efektywności energetycznej budynków Skarbu Państwa, na modernizację instalacji elektrycznych w budynkach delegatur agencji, na zakupy sprzętu teleinformatycznego, na utrzymanie infrastruktury sieciowej i serwerowej agencji. W ramach wydatków majątkowych zaplanowano również wydatki w kwocie 1 milion 414 tysięcy na wydatki związane z obiektami zabytkowymi, które agencja posiada. Są to głównie... W tym roku chcemy przeprowadzić inwestycje w Gdańsku.

Jednocześnie w budżecie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego zaplanowano wydatki na współfinansowanie i finansowanie projektów europejskich w ramach 4 projektów, tj. w ramach Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego – kwotę 100 tysięcy zł, w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego, trzeciej perspektywy finansowej – kwotę 177 tysięcy zł, w ramach Programu Operacyjnego „Wiedza, edukacja, rozwój” – kwotę 64 tysięcy zł, oraz w ramach

Projektu Operacyjnego „Infrastruktura i środowisko” – kwotę 1 milion 62 tysięcy zł. Jednocześnie wydatki Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego przewidują wykorzystanie środków europejskich w kwocie 12 milionów 778 tysięcy zł i przewidziane są one na wydatki w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Programu Operacyjnego „Wiedza, edukacja, rozwój” oraz Programu Operacyjnego „Infrastruktura i środowisko”.

W planie w budżecie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego na rok 2019 przewidziano dochody budżetowe w dziale 754 w kwocie 10 milionów 126 tysięcy zł. Podobnie jak w latach poprzednich największy udział będzie z tytułu sprzedaży usług. To są usługi związane z postępowaniami sprawdzającymi, wydawaniem świadectw bezpieczeństwa przemysłowego, szkoleniami z zakresu ochrony informacji niejawnych. I tutaj jest zaplanowana kwota ponad 7,5 miliona zł. Drugą pozycję będą stanowiły różnego rodzaju opłaty za egzaminy, opłaty za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń i certyfikatów – w ramach tej pozycji została zaplanowana kwota 1 miliona 200 tysięcy zł. I trzecią taką najpoważniejszą pozycją dochodową będą wpływy z opłat za zwolnienia koncesje, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne. Tak w skrócie przedstawia się budżet na rok 2019. Dziękuję.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Czy ktoś z panów senatorów chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Ja chciałem zapytać tylko o to, czy budżet, który został przyjęty przez Sejm, pokrywa w pełni potrzeby Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego?

Zastępca Dyrektora Biura Finansów w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego Sebastian Szeligowski:

Myszę, że jesteśmy w stanie w ramach tego budżetu zrealizować ustawowe zadania agencji. Dostaliśmy w trakcie tworzenia projektu dodatkowe środki, przede wszystkim na wydatki majątkowe ponad 15 milionów zł, i w ramach tych środków sfinansujemy te najbardziej potrzebne inwestycje, ponieważ mamy parę takich zaniedbań w tym zakresie. I te kwoty pozwolą nam szczególnie na inwestycje w Gdańsku czy w wydziałach zamiejscowych. Dziękuję.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Rozumiem. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem części 57 budżetu? (4)

Dziękuję bardzo.

Komisja jednogłośnie podjęła decyzję o przyjęciu części 57 „Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego”.

Dziękuję panu bardzo.

Przechodzimy do części 59 „Agencja Wywiadu”.

Bardzo proszę o przedstawienie tej części w skrócie.

Dyrektor Biura VII Agencji Wywiadu Aneta Cieślukowska:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Chciałam przedstawić projekt budżetu dla Agencji Wywiadu na 2019 r. Dochody budżetowe zostały zaplanowane w kwocie 59 tysięcy, natomiast wydatki – w kwocie 263 milionów 772 tysięcy zł. W kwocie wydatków mamy świadczenia w wysokości 3 milionów 944 tysięcy zł. Uwzględniają one wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń i są to przede wszystkim równoważniki pieniężne wypłacone funkcjonariuszom z tytułu braku lokalu mieszkalnego, za remont lokalu oraz pomoc finansową na budownictwo mieszkaniowe.

Wydatki bieżące. W tej grupie wynagrodzenia stanowią kwotę 120 milionów 88 tysięcy zł. Budżet Agencji Wywiadu na 2019 r. został zwiększony o kwotę 75 milionów. Wynika to przede wszystkim ze zwiększenia liczby etatów o 80 etatów pracowników cywilnych – jest to kwota 10 milionów. Kwota na uposażenia funkcjonariuszy. Tutaj jest zwiększenie o 125 etatów i są tutaj przewidziane dodatkowe pieniądze – 20 milionów. Na pochodne od wynagrodzeń też zostały zwiększone środki – w wysokości 1 milion 863 tysięcy. Pozostałe wydatki bieżące Agencji Wywiadu są zaplanowane w łącznej wysokości 109 milionów 121 tysięcy zł. Największa pozycja to jest fundusz operacyjny w wysokości 76 milionów 500 tysięcy. I tutaj jest zwiększenie środków, w ramach tej kwoty 75 milionów, w kwocie 23 milionów, które zostaną przeznaczone na wydatki funduszu operacyjnego. Pozostałe wydatki z wydatków bieżących obejmują przede wszystkim: zakup towarów i usług, świadczenia pieniężne wypłacane przez okres roku funkcjonariuszom zwolnionym ze służby, równoważniki pieniężne, zakup materiałów, energii i usług remontowych.

Wydatki majątkowe na 2019 r. zostały zaplanowane w wysokości 26 milionów 929 tysięcy zł i tutaj jest wzrost o 16 milionów 300 tysięcy. Wynika to przede wszystkim ze zwiększonych wydatków inwestycyjnych jednostki. Potrzebujemy zrobić nowy system przeciwpożarowy w budynku, przeprowadzić przebudowę i modernizację oczyszczalni ścieków oraz modernizację systemów informatyki i łączności. Na wydatki na zakupy inwestycyjne przeznaczona jest kwota 5 milionów 909 tysięcy zł.

Pieniądze jak najbardziej zabezpieczają wszystkie nasze potrzeby. Jest to chyba pierwszy tak dobry budżet dla Agencji Wywiadu, który został zwiększony. Tak więc jesteśmy bardzo zadowoleni. Dziękuję.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Nie będę zadawał pytania, które wcześniej zadawałem, bo pani już na nie odpowiedziała.

Proszę bardzo. Czy ktoś z panów senatorów chciałby zabrać głos? Nie widzę zgłoszeń.

Proponuję od razu przejść do głosowania nad częścią 59 budżetu „Agencja Wywiadu”.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem tej części budżetu? (4)

Komisja jednogłośnie podjęła decyzję o przyjęciu części budżetu 59 „Agencja Wywiadu”. Dziękuję bardzo.

W tej części posiedzenia komisji mamy do rozpatrzenia część 56 „Centralne Biuro Antykorupcyjne”.

Bardzo proszę o przedstawienie tej części.

**Dyrektor
Biura Finansów w Centralnym
Biurze Antykorupcyjnym
Daniel Art:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Dochody Centralnego Biura Antykorupcyjnego na 2019 r. zostały przewidziane w kwocie 213 tysięcy zł, wydatki zaś – w kwocie 203 miliony 984 tysiące zł. Na te wydatki składają się, według podziału na grupy ekonomiczne, świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 2 miliony 176 tysięcy zł. Głównym rodzajem wydatków są dodatki mieszkaniowe dla funkcjonariuszy w kwocie 1 miliona 900 tysięcy zł oraz wydatki bieżące w kwocie 189 milionów 153 tysiące zł. Tutaj największą kwotę stanowią wynagrodzenia pracowników i uposażenia funkcjonariuszy, jest to łączna kwota w wysokości 143 miliony 108 tysięcy zł. Pozostałe należności funkcjonariuszy i pracowników to 2 miliony 240 tysięcy zł, pochodne od wynagrodzeń – 3 miliony 50 tysięcy zł, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych – 200 tysięcy zł, podatki i opłaty – 402 tysiące zł, zakup towarów i usług – 23 miliony 189 tysięcy zł i pozostałe wydatki – 16 milionów 964 tysiące zł. Na wydatki majątkowe w 2019 r. zostało przeznaczony w budżecie 12 milionów 655 tysięcy zł.

No, budżet CBA pozwoli nam na realizację naszych zadań ustawowych. Niektóre z naszych zamierzeń co prawda nie zmieściły się w budżecie, ale będą realizowane w przyszłych latach. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Robert Mamałow:

Dziękuję bardzo.

Kto z panów senatorów chciałby zabrać głos?

Proszę bardzo, pan senator Jan Rulewski.

Senator Jan Rulewski:

Wymienił pan 2 pozycje, jedna to opłaty lokali zastępczych czy lokali mieszkalnych dla funkcjonariuszy, czyli rekompensaty czy równoważniki...

(Dyrektor Biura Finansów w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym Daniel Art: Dodatki mieszkaniowe.)

Dodatki. A druga to wydatki inwestycyjne, tj. przeszło 12 milionów zł. One ze sobą się łączą. Czy przewidywany program dekoncentracji służb, m.in. przez stworzenie oddziałów czy też placówek, jest realizowany też w innych miastach, a więc inaczej niż do tej pory było przyjęte? Do tej pory to było tylko tam, gdzie znajdowały się siedziby sądów apelacyjnych.

**Dyrektor
Biura Finansów w Centralnym
Biurze Antykorupcyjnym
Daniel Art:**

Statut CBA jest obecnie zmieniany. Właśnie została powołana delegatura w Bydgoszczy, przedtem był to oddział w Gdańsku. Jak na razie nie ma planów zwiększenia liczby naszych delegatur, więc obecnie będzie 12 delegatur. Nie mamy tu środków ani... W zasadzie taką najpilniejszą potrzebą byłoby stworzenie delegatury w Olsztynie, bo w Olsztynie nie mamy...

(Senator Jan Rulewski: Tak, tak.)

No, tam jest dość dużo... Ale w tym roku nie będziemy w stanie tego zrealizować.

Jeśli chodzi o dodatki mieszkaniowe, to zgodnie z naszą ustawą to nie jest rekompensata za wynajem mieszkania. To jest tak, że komisja mieszkaniowa, biorąc pod uwagę stan majątkowy i dochody funkcjonariusza, przydziela jakiś procent kosztów, które funkcjonariusz ponosi, jeśli przedstawił na to umowę. Zgodnie z naszą ustawą dodatki mieszkaniowe są przyznawane pod warunkiem, że interes służby wymaga, aby dany funkcjonariusz służył w danej miejscowości. Wtedy takie dodatki przyznajemy. W stosunku do naszego budżetu to nie jest kwota bardzo wysoka, bo dla tych funkcjonariuszy na cały rok przeznaczamy 1 milion 900 tysięcy zł. Te dodatki kształtują się... Przyjęliśmy taką zasadę, jaka kiedyś była zapisana w ustawie, że dodatek mieszkaniowy nie może przekraczać 1,1% kwoty bazowej, tzn. nie może przekraczać 1 tysiąca 650 zł miesięcznie. Mimo że ten przepis już nie istnieje, szef CBA nie przyznaje wyższych dodatków. Najwyższy dodatek to jest ten milion...

(Senator Jan Rulewski: 1 tysiąc 600 zł.)

To jest 1 tysiąc 670 zł miesięcznie. Wiem to dokładnie, bo jestem w komisji mieszkaniowej, tak że mogę się tu wypowiedzieć. Średni taki dodatek kształtuje się w wysokości ok. 1 tysiąca 100 zł – to jest oczywiście kwota brutto, bo od tego jest odprowadzany podatek – co np. w Warszawie tylko w niewielkim stopniu rekompensuje koszty zakwaterowania, bo w Warszawie szczególnie teraz ceny wynajmu bardzo wzrosły.

Senator Jan Rulewski:

No i stąd te delegatury, żeby nie trzeba było... Wtedy można by było...

(Dyrektor Biura Finansów w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym Daniel Art: Tak, tak.)

...wykorzystywać miejscowe...

Czy delegatura w Bydgoszczy w końcu powstanie?

**Dyrektor
Biura Finansów w Centralnym
Biurze Antykorupcyjnym
Daniel Art:**

Ona już powstała, już został zmieniony statut.

(Senator Jan Rulewski: Bo były budynki, wszystko było.)

Tak, tak. Formalnie był to oddział delegatury w Gdańsku, a teraz jest to już delegatura w Bydgoszczy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś z państwa, z panów chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Nie widzę chętnych.

Przechodzimy do głosowania nad częścią 56 „Centralne Biuro Antykorupcyjne”.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem tej części budżetu? (4)

Komisja jednogłośnie podjęła decyzję o przyjęciu tej części budżetu. Dziękuję bardzo.

(Dyrektor Biura Finansów w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym Daniel Art: Dziękuję.)

Proszę państwa, 1-minutowa przerwa.

(Senator Jan Rulewski: Ile?)

Minuta.

(Przerwa w obradach)

Przewodniczący Robert Mamątow:

Wznawiam obrady komisji.

Chciałbym przywitać gości. Są dzisiaj z nami, na naszym posiedzeniu, pan Michał Wójcik z Ministerstwa Sprawiedliwości, pan Artur Strumnik, też z Ministerstwa Sprawiedliwości, pan Artur Dziadosz, również z Ministerstwa Sprawiedliwości, oraz pani Agata Gałuszka-Górska z Prokuratury Krajowej, zastępca prokuratora krajowego. Witam państwa serdecznie.

W tej części posiedzenia komisji mamy do rozpatrzenia część 15 i 37 budżetu. Przechodzimy do części 15 „Sądy powszechne”.

Proszę o przedstawienie tej części budżetu.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Michał Wójcik:

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Senatorowie! Szanowni Państwo!

Nie wiem, jaki jest zwyczaj, jakie są zasady, jeżeli chodzi o przedstawianie informacji dotyczącej części projektu budżetu, czy przedstawia się to króciutko...

(Przewodniczący Robert Mamątow: Bardzo krótko.)

...czy bardzo szeroko.

(Przewodniczący Robert Mamątow: Ja zostawiam to oczywiście do decyzji pana ministra, ale prosiłbym raczej o skrótowe przedstawienie.)

(Senator Jan Rulewski: Nie ma czym się chwalić.)

(Przewodniczący Robert Mamątow: No, zawsze jest czym się chwalić, ale...)

Otóż właśnie chcielibyśmy się tu pochwalić, jeżeli chodzi o budżet.

Zacznę może od części 15 „Sądy powszechne”. Wydatki zaplanowano w łącznej kwocie 8 miliardów 128 milionów

345 tysięcy zł, to jest prawie 108% wielkości wydatków ujętych w ustawie budżetowej na 2018 r. W ujęciu wartościowym budżet sądownictwa na 2019 r. w zakresie wydatków jest większy od budżetu określonego w ustawie budżetowej na 2018 r. o kwotę 618 milionów 73 tysięcy zł. Planowany poziom wydatków obejmuje przede wszystkim zadania wynikające wprost z ustaw. Przede wszystkim chodzi o obligatoryjny wzrost wynagrodzeń. W pierwszej kolejności jest to kwota ponad 106 milionów zł przeznaczona na podwyższenie wynagrodzeń sędziów, wynikające ze wzrostu o 7,12% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w drugim kwartale 2018 r. w stosunku do drugiego kwartału 2017 r. Dalej, na podwyższenie wynagrodzeń referendarzy zaplanowano ponad 22 miliony zł, wraz z pochodnymi, które są relacjonowane do wynagrodzeń sędziów, ponad 3 miliony zł – na podwyższenie wynagrodzeń asesorów sądowych wraz z pochodnymi i ponad 31 milionów zł – na podwyższanie uposażeń sędziów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych, które są relacjonowane do wynagrodzeń sędziów. Obligatoryjny wzrost wynagrodzeń łącznie wynosi prawie 163 miliony zł.

Jeżeli chodzi o dodatkowe etaty wynikające z projektowanych ustaw i zmian organizacyjnych, to wygląda to tak, że prawie 108 milionów zł będzie przeznaczonych na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w związku z utworzeniem od stycznia 2019 r. 450 etatów referendarskich i 1260 etatów urzędniczych. Ma to związek z wejściem w życie przepisów ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów. Ponad 2 miliony 300 tysięcy zł zaplanowano na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w związku z utworzeniem 30 dodatkowych etatów dla specjalistów w Opiniodawczych Zespołach Sądowych Specjalistów. Chodzi o zabezpieczenie niezbędnych potrzeb etatowych. Razem na dodatkowe etaty przeznaczone zostanie ponad 110 milionów zł. Ponad 127 milionów zł będzie przeznaczonych na zwiększenie o 5% poziomu wynagrodzeń kuratorów, asystentów, urzędników, pozostałych pracowników sądów powszechnych oraz specjalistów Opiniodawczych Zespołów Sądowych Specjalistów.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Chodzi o kwestię... To jest procent wyższy niż ten, który był planowany w ustawie budżetowej, czyli 2,3%. Chodzi o to, że w obszarze wymiaru sprawiedliwości jest widoczna niespotykana wcześniej sytuacja dotycząca rotacji, masowych rezygnacji z pracy, i to trzeba w tym momencie bardzo mocno podkreślić.

Będą przeznaczone również środki – ponad 137 milionów zł – na sfinansowanie szacowanego wzrostu cen ofertowych w ramach kolejnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostarczanie przesyłek sądowych, jak również na sfinansowanie zwiększonych wydatków na realizację zadań związanych z informatyzacją sądów powszechnych, tu zaplanowano ponad 57,5 miliona zł

Jeżeli chodzi o wydatki związane z postępowaniami sądowymi, to one są projektowane na poziomie 900 milionów zł. Chodzi o liczbę spraw wpływających do sądu, a także wyższe wydatki zaplanowane na sfinansowanie nowej umowy o dostarczanie przesyłek sądowych. Jeżeli chodzi o liczbę spraw wpływających do sądów powszechnych,

to w latach 2005–2017 ta liczba rosła, i wzrosła z 9 milionów 600 tysięcy do 15 milionów 800 tysięcy w roku 2017. To oznacza zwiększenie obciążenia sądów liczbą spraw o ponad 65%. W 2017 r. wpłynęło do sądów powszechnych 15,8 miliona spraw, czyli więcej niż w roku poprzednim o prawie 6%.

W zakresie wydatków majątkowych na szczególną uwagę zasługują zadania związane z informatyzacją, na ten cel zaplanowaliśmy kwotę ponad 73 milionów zł. Chodzi o wydatki związane przede wszystkim z prowadzeniem elektronicznego biura podawczego, jak również z modyfikacją systemów informatycznych, takich jak portal informacyjny, portal orzeczeń, protokołów elektroniczny. W ramach budownictwa realizowane będzie 15 zadań na kwotę ponad 235 milionów zł, 5 z tych zadań zostanie zakończonych. Dodatkowo uzyskamy powierzchnię 6611 m², to będzie dodatkowa powierzchnia stanowiąca infrastrukturę sądową. Zmodernizowane zostanie prawie 4000 m² istniejącej bazy lokalowej. Najważniejsze zadania realizowane w tym roku to: budowa budynków dla Sądu Rejonowego w Toruniu, Sądu Rejonowego w Częstochowie, Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, Sądu Rejonowego Katowice-Wschód, Sądu Okręgowego w Płocku, Sądu Rejonowego w Wejherowie. Działalność sądów nie generuje wydatków.

W części 15 „Sądy powszechne” planowane są dochody budżetowe na poziomie 2 miliardy 327 milionów 238 tysięcy zł. To stanowi 102,04% dochodów zaplanowanych w ustawie w 2018 r.

W części 37 „Sprawiedliwość”...

Jak rozumiem, omawiamy wszystkie poszczególne części. Tak?

(Przewodniczący Robert Mamątow: Tak, bardzo proszę.)

Projekt budżetu na 2019 r. obejmuje wydatki na realizację zadań więziennictwa, Ministerstwa Sprawiedliwości, zakładów dla nieletnich, Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki. Projektowane dochody wynoszą 63 miliony 625 tysięcy zł i stanowią 119,09% planu określonego ustawą na 2018 r. Wydatki zostały zaplanowane na poziomie 5 miliardów 141 milionów 660 tysięcy zł, co oznacza wzrost w stosunku do ustawy z 2018 r. o 4,61%. Planowany wzrost wydatków wynika przede wszystkim ze wzrostu wysokości dotacji Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Dotacja podmiotowa dla tej szkoły została zaplanowana w wysokości ponad 77 milionów zł, tj. prawie 109% wielkości określonej w ustawie na 2018 r. Chodzi tu o wynagrodzenia i pochodne, jak również pozapłatowe wydatki bieżące. W ujęciu kwotowym dotacja dla krajowej szkoły została zwiększona, w porównaniu do 2018 r., o 6 milionów 48 tysięcy zł. Te dodatkowe środki pozwolą na sfinansowanie różnych wydatków, przede wszystkim wydatków związanych z kształceniem według nowego modelu kształcenia 520 aplikantów w ramach aplikacji sędziowskiej, prokuratorskiej oraz wydatków związanych z kontynuacją nauki przez 394 osoby, tj. aplikantów aplikacji sędziowskiej, prokuratorskiej kształconych według poprzedniego modelu kształcenia.

Wzrost wydatków w 2019 r. związany jest też z działalnością Instytutu Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych

w Łodzi, który powstał zgodnie z zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości. Wydatki tego instytutu zostały zaplanowane w wysokości prawie 6,5 miliona zł. Jego celem będzie przygotowywanie ekspertyz, wydawanie opinii na zlecenia sądów oraz prokuratur. Jeżeli będzie potrzeba, to szczegółowo wyjaśnimy, jaki jest zamysł, jeśli chodzi o funkcjonowanie tego instytutu, czym on się będzie zajmował.

Dodatkowo o kwotę ponad 3 miliony 200 tysięcy zł wzrosną wydatki na wynagrodzenia dla pracowników Ministerstwa Sprawiedliwości, instytutów naukowych, pracowników niepedagogicznych, z tytułu przyjęcia w ustawie budżetowej omawianego już wcześniej przeze mnie wskaźnika wzrostu wynagrodzeń o 2,3%.

W roku 2019 zostały zaplanowane wydatki na zwiększenie uposażeń funkcjonariuszy Służby Więziennej. Średnio zwiększenie to wyniesie 655 zł. Wydatki zostały zaplanowane w części 37 oraz w ramach programu modernizacji Służby Więziennej. W części 37 zabezpieczyliśmy również wydatki na podwyższenie od 1 lipca wynagrodzenia pracowników cywilnych więziennictwa o 250 zł na każdy etat. Dodatkowo w ramach programu modernizacji Służby Więziennej w rezerwie celowej zabezpieczono wydatki na zwiększenie, od 1 stycznia 2019 r., wynagrodzeń pracowników więziennictwa – średnio o 300 zł na 1 etat.

Bieżący rok to będzie pierwszy rok funkcjonowania Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie, czyli uczelni Służby Więziennej. Chodzi o nową uczelnię służb państwowych nadzorowaną przez ministra sprawiedliwości, chodzi o nowe, dobre kadry dla Służby Więziennej, chodzi po prostu o przyszłość tej formacji. Na funkcjonowanie uczelni zaplanowana została dotacja podmiotowa oraz celowa w łącznej kwocie ponad 7 milionów 300 tysięcy zł.

W części 37 ponad 21,5 miliona zł zostało przeznaczone na eksploatację i rozwój systemu dozoru elektronicznego. My rozmawialiśmy o tym tutaj, w Senacie, przeprowadziliśmy głęboką dyskusję, można powiedzieć, szeroką dyskusję. Zmienił się model funkcjonowania, jeżeli chodzi o system dozoru elektronicznego, w związku z czym zostały zabezpieczone odpowiednie pieniądze w budżecie.

W projekcie ustawy budżetowej w rezerwie celowej zostały uwzględnione wydatki na realizację zadań przewidzianych w programie modernizacji Służby Więziennej, zaplanowano tu kwotę w wysokości prawie 220 milionów zł. Prawie 95 milionów zł będzie poniesione z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej na mocy ustawy o budżetowej. W ramach wydatków więziennictwa na modernizację Służby Więziennej będą ponoszone wydatki w wysokości prawie 141 milionów zł.

Wydatki majątkowe zostały zaplanowane w wysokości ponad 303 milionów zł. W ramach budownictwa inwestycyjnego planowanych jest 76 zadań, z czego 24 zadania planuje się zakończyć w tym roku, a są to m.in.: rozbudowa budynku administracji w zakładzie karnym w Czerwonym Borze, przebudowa istniejącego pawilonu na terenie zakładu karnego w Wierchowiu, rozbudowa kompleksu sal widzeń w zakładzie karnym w Łodzi. Priorytetowe jest także przedsięwzięcie, jakim jest budowa muzeum żołnierzy wyklętych na terenie aresztu śledczego na warszawskim Mokotowie. W 2019 r. przewidziane jest zakończenie realizacji

dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Zaplanowaliśmy na to prawie 9,9 miliona zł.

W projekcie budżetu na 2019 r. w ramach ogólnej kwoty wydatków ok. 17 milionów zł stanowią środki związane z realizacją norweskiego mechanizmu finansowego i pozostałych programów unijnych. Dodatkowo w ramach budżetu środków europejskich ujęta została kwota ponad 86 milionów zł. W ramach części 37 będą funkcjonować 2 fundusze celowe, tj. Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej i Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiezionych Zakładów Pracy, a także Mazowiecka Instytucja Gospodarki Budżetowej „Mazovia”. W ramach Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, czyli tzw. funduszu sprawiedliwości udziela się pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, członkom ich rodzin, pomocy postpenitencjarnej osobom pozbawionym wolności. Zaplanowano tu wiele różnego rodzaju działań. W 2019 r. na realizację postanowień ustawy o ustanowieniu programu modernizacji Służby Więziennej planujemy przeznaczyć kwotę prawie 95 milionów zł. Przychody funduszu zostały zaplanowane na poziomie 229 milionów zł, a koszty na poziomie ponad 330 milionów zł. W ramach funduszu aktywizacji zawodowej skazanych realizowane są zadania dotyczące resocjalizacji osób pozbawionych wolności. Przychody funduszu zaplanowaliśmy na kwotę w wysokości 126 milionów zł, a koszty – 175 milionów zł.

W części 85...

(Przewodniczący Robert Mamątow: Ja przepraszam...

Aha, dobrze, dobrze. Proszę bardzo.)

Chodzi też o nieodpłatną pomoc, tak?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Na realizację postanowień ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej zaplanowaliśmy kwotę dokładnie 100 milionów 914 tysięcy zł z przeznaczeniem na funkcjonowanie 1529 punktów pomocy prawnej. Na mocy rozporządzenia ministra sprawiedliwości w zakresie wysokości kwoty bazowej stanowiącej podstawę ustalenia wysokości dotacji na finansowanie zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej wysokość kwoty bazowej została ustalona na poziomie 5 tysięcy 500 zł, podczas gdy w 2018 r. było to 5 tysięcy 217 zł. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Kto z panów senatorów chciałby zabrać głos w tej części? Koreferentem jest tu pan senator Mioduszewski.

Senator Andrzej Mioduszewski:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Ja nie mam uwag do tego projektu, tak że żadnych poprawek nie zgłaszam.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Rozumiem.

Proszę bardzo, pan senator Jan Rulewski.

Senator Jan Rulewski:

Rzeczywiście, jeśli chodzi o budżet, to są tu dobre wiadomości, ale te dotyczące sfery wydatków. Co do sfery gospodarowania środkami budżetowymi, to nie podzielałbym pańskiego zdania. Dość istotny wzrost liczby spraw w sądach, co pan zresztą podkreślił, do 15 milionów, może dowodzić tego, że obywatele szeroko korzystają ze swojego uprawnienia konstytucyjnego do prawa do sądów. Jednak nie jest to przyjemność, jest to prawo, ale nie jest to przyjemność, zważywszy, że wszystkie dane wskazują, że mimo reformy w zakresie orzeczeń wydawanych przez sądy nie ma pozytywnych wyników, takich, że przywrócono sprawiedliwość, że biur nie odwiedzają już niezadowoleni z wyroków sądów obywatele. A jeśli ta liczba rośnie, to z góry można przyjąć, że będzie jeszcze większa liczba niezadowolonych. To oznacza, że obywatele nie mediują, nie porozumiewają się ze sobą na zasadzie wynikającej z różnych kodeksów moralnych, tylko uciekają się do instytucji sądowniczej, gdzie, jak wszyscy podkreślają, nastąpiło opóźnienie w ferowaniu wyroków. Ja miałem okazję przetestować to w sądzie w Bydgoszczy w zakresie spraw cywilnych, gdzie wydłużono termin rozpatrywania spraw o co najmniej 2, 3 miesiące. I dodam, że dzieje się to w momencie, gdy rzeczywiście w wyniku działań różnych rządów, w tym obecnego rządu, ponosi się duże nakłady na inwestycje związane zwłaszcza z techniką cyfrową, na inwestycje budowlane. Dlatego uważam, że działalność ministra sprawiedliwości w dysponowaniu środkami budżetowymi jest taka dość swobodna, mająca przychylność, jak widzę, ministra finansów.

Interesuję się, jak wiadomo, sprawą, o której pan wspominał, dozoru elektronicznego. To miała być taka *wunderwaffe* pana ministra, nas wszystkich, bo też jesteśmy zainteresowani. Tymczasem okazało się, że nastąpił spadek nowych założeń dozoru. Były takie dane, że 1 tysiąca 800... Wiąże się to zapewne z tym, że zaproponowano nowy model, a ten model, o czym mówiliśmy, nie ma swojego elastycznego przejścia. Gwałtowne zerwanie umowy z poprzednią... Może nawet uzasadnione, ale jednak brak zabezpieczenia ze strony administracji państwowej przez przeniesienie tego systemu na garnuszek państwa spowodował, że nie spełniły się obietnice związane ze zwiększeniem liczby o ponad 5 tysięcy. Dotyczy to szczególnie kwestii alimentacji. No, tu czkawka ministerstwa... W zakresie redukcji spraw i przenoszenia ich na poziom natychmiastowych alimentów, w zakresie usprawnienia pracy sądów, innej formuły... Tu się nic nie spełniło. To powoduje, że rośnie zadłużenie funduszu alimentacyjnego wobec państwa, choć trzeba przyznać, że dynamika jest mniejsza, a dłużników przybywa.

Dyskutowanym problemem była też sprawa nowych miejsc pracy dla więźniów. Podaje się w statystykach, że liczba pracujących skazanych, odbywających kary więzienia wzrasta. To jest nieprawda. Wzrasta liczba, ale osób podejmujących prace społeczne w więzieniu. To nie jest to samo co zatrudnienie, o którym mowa, które przynosi dochody więźniowi, a przede wszystkim jego rodzinie, a w zakresie alimentacji także dziecku. Obietnice zbudowania kilkunastu hal... Jedną sprawdziłem, to była hala

produkcyjna, która rzeczywiście została oddana do użytku, ale była już 3-krotnie oddawana w poprzedniej kadencji i wreszcie w tej kadencji rzeczywiście zaczęła... Nie wiem, czy ona funkcjonuje. Została oddana do użytku, ale nie wiem, czy, że tak powiem, zadomowił się tam jakiś pracodawca. Tak że, jak mówię, z jednej strony niewątpliwie jest ten wzrost nakładów na sferę sądownictwa, co jest pozytywne, ale z drugiej strony, jeśli chodzi o wyniki, efekty, to jest regres, cofanie się.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę o odpowiedź.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Michał Wójcik:

Dziękuję bardzo.

Dziękuję panu senatorowi za tę refleksję.

Zacznę od wzrostu kognicji. Rzeczywiście na przełomie lat 2005–2017, tak jak przedstawiałem, kognicja wzrosła i to bardzo istotnie, o ponad 60–65%, to jest bardzo dużo. No, to jest też czas, kiedy rządzieli nasi poprzednicy – chciałbym to tak delikatnie zasygnalizować, niezależnie od wszystkiego. Nie chcę upolityczniać tego tematu, ale kognicja szczególnie intensywnie rosła właśnie wtedy, Panie Senatorze. Dlatego tak ważne jest to, żeby sprawnie wydawać środki na informatyzację – pan to również dostrzegł – żeby starać się jak najbardziej ograniczyć całą tę sferę administracyjną w sądzie. Staramy się pracować nad tym od pierwszego momentu. Ja zajmowałem się informatyzacją – w tej chwili już się nie zajmuję – i pamiętam, jakie problemy były z informatyzacją na początku.

Przygotowaliśmy cały pakiet usprawniający postępowania. To są zmiany dotyczące procedury cywilnej, zmiany dotyczące procedury karnej. Nie chcę tu mówić o szczegółach, bo będziemy dyskutowali, państwo senatorowie będziecie dyskutowali także nad propozycją Ministerstwa Sprawiedliwości w tym zakresie, ale powiem tylko, że nie będzie już takich kuriozalnych sytuacji jak chociażby odczytywanie orzeczeń do pustej sali czy notoryczne przedłużanie postępowań, stosowanie różnego rodzaju trików. Tak więc tam są bardzo ciekawe, bardzo dobre propozycje zmian dotyczące zarówno procedury karnej, jak i cywilnej.

Jeżeli chodzi o usprawnianie – mogę tu się wypowiedzieć w zakresie swojego obszaru – to jest to kwestia dotycząca chociażby nowych specjalistycznych sądów. Zaproponowaliśmy, jeżeli chodzi o sprawy dotyczące kwestii transgranicznych, uprowadzeniowych, pewien eksperyment pokazujący, jak można zmniejszyć liczbę sądów, które zajmują się tego typu sprawami. Otóż stworzyliśmy w Polsce 11 sądów w miejsce tak naprawdę 400, w których tego typu sprawy mogły się odbywać, oraz 1 sąd odwoławczy, apelacyjny w miejsce 45 dotychczas istniejących odwoławczych sądów okręgowych. Tak że da się usprawniać i staramy się to robić w różnych obszarach.

Kwestia dotycząca dozoru elektronicznego. Sporo tutaj rozmawialiśmy na ten temat. No, my nie zmieniliśmy

jako takiego sposobu orzekania dozoru elektronicznego, bo rozstrzygający jest tak naprawdę sąd. Proszę też pamiętać o tym, że muszą być spełnione określone warunki, czyli, o ile dobrze pamiętam, chodzi o skazanie do 12 miesięcy. To jest kwestia decyzji sądu penitencjarnego i złożenia wniosku, a także zgody osoby, która będzie uczestniczyła w systemie dozoru elektronicznego. Tak więc jeśli chodzi o te dane, które pan senator tu podawał, to my nie mamy na to wpływu. My zmieniliśmy sposób, sam system, mechanizm. Chodzi w tym o to, żeby Służba Więzienna nie tylko nadzorowała czy miała dostęp do centrali monitorującej cały system, lecz także miała swoje patrole w rejonie. Ja tłumaczyłem to szczegółowo w Senacie, dlaczego uważamy, że to państwo powinno przejść odpowiedzialność za system, bo nie może być tak, żeby za tego typu kwestie był odpowiedzialny podmiot prywatny.

Jeżeli chodzi o kwestię pracy dla więźniów, to tu poproszę pana pułkownika, jeżeli pan przewodniczący wyrazi zgodę, żeby podał szczegółowe informacje, jeśli są jakies wątpliwości.

Ostatnia sprawa dotyczy samego wynagrodzenia pracowników wymiaru sprawiedliwości. No, jest z tym problem. W ostatnich miesiącach, czego nie ukrywamy, były podejmowane akcje protestacyjne. Jesteśmy w stałym dialogu z organizacjami związkowymi. Mogę w tym zakresie wypowiedzieć się także za prokuraturę. My przewidzieliśmy 5-procentowy wzrost wynagrodzeń. To jest więcej niż dla całej sfery budżetowej, gdzie, jak wiadomo, ten wzrost jest na poziomie 2,3%. Jednak to jest ciągle za mało i my mamy tego świadomość. Ubolewamy, że przez całe lata wskaźnik wzrostu wynagrodzeń był zamrożony. Bardzo ubolewamy nad tym, że wystartowaliśmy z zupełnie innego pułapu. Ciągle uważamy, że wynagrodzenia są zbyt niskie w stosunku do tego, jaką rolę pełnią ci pracownicy, a jest ich w tej chwili ponad 32 tysiące, jeżeli chodzi o same sądy. Ponad 32 tysiące osób to jest bardzo dużo. W prokuraturze jest zatrudnionych 7 tysięcy. Ale to są także inne osoby, więc ogółem jest ponad 40 tysięcy osób. Już w czwartek odbędzie spotkanie ze wszystkimi organizacjami związkowymi, dotyczące także budżetu na 2020 r., będziemy rozmawiali o tym, jak możemy w tym zakresie pomóc pracownikom.

My przygotowaliśmy poprawkę – chciałbym ją zgłosić panu przewodniczącemu – dotyczącą projektu ustawy budżetowej na 2019 r. Tutaj chodzi o pieniądze, które możemy pozyskać na wzrost wynagrodzeń pracowników wymiaru sprawiedliwości, również prokuratury. Chodzi o kwotę ok. 100 zł dla każdego pracownika. Źródłem tego może być przede wszystkim jeden z funduszy celowych, tj. fundusz sędziowski...

(Głos z sali: Fundusz...)

(Głos z sali: Mieszkaniowy.)

Celowy, no, mieszkaniowy, na pożyczki mieszkaniowe dla sędziów. Ten fundusz na rok 2019 wynosi 34 miliony zł. Drugie źródło to są tzw. kilometrówki. Chodzi tu o ograniczenie kwoty, która jest przeznaczana za 1 km dojazdu sędziego w sytuacji, kiedy sędzia mieszka w jednym mieście, a w drugim mieście wykonuje swoje obowiązki. Obecnie przewidziana jest kwota – jeżeli chodzi o sądy – na poziomie 60 gr za 1 km. Chcielibyśmy zmniejszyć tę kwotę do 30 gr i w ten sposób pozyskać ok. 10 milionów...

(*Głos z sali: Oszczędzić.*)

Czyli oszczędzić, tak, i te 10 milionów zł przeznaczyć dla pracowników. Tak że to jest druga kwota. Trzecia dotyczy zmniejszenia, jeśli chodzi o Naczelny Sąd Administracyjny, o 15 milionów zł... Również tę kwotę chcielibyśmy przeznaczyć na wynagrodzenia pracowników wymiaru sprawiedliwości oraz prokuratury. Jest tu pani prokurator, która, jak myślę, szczegółowo omówi tę kwestię. Tak że taką poprawkę tu przedstawiam i taką państwu proponuję.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję.

Czy można wskazać tu aż 3 źródła pokrycia? Można, tak? Okej.

W takim razie ja przejmuję poprawkę pana ministra.

Senator Jan Rulewski:

Ja przepraszam, nie zrozumiałem tej poprawki dotyczącej oszczędności na kilometrówce. Czy zamiast 60 gr... Jednemu sędziemu...

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Michał Wójcik: Tak.*)

...będzie się zabierało...

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Michał Wójcik: 30 gr. Tak.*)

Będzie mu się płaciło 30 gr i ktoś inny dostanie te pieniądze, tak?

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Michał Wójcik: Chodzi o to, żeby dostali je pracownicy, nie sędziowie.*)

Pracownicy.

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Michał Wójcik: Tak.*)

No dobrze, czyli sędzia będzie dofinansowywał, bo 1 km... No, ta kwota to jest kwota poniżej wartości kosztów eksploatacyjnych. Pytanie: czy to jest sprawiedliwe według Ministerstwa Sprawiedliwości?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Michał Wójcik:

Ja chciałbym powiedzieć, Panie Senatorze, że jeśli chodzi o prokuraturę, to te stawki są bardzo zróżnicowane. Średnia stawka to jest 0,35 zł, ale generalnie stawka jest określana w poszczególnych jednostkach prokuratury i może wynieść nawet mniej niż 30 gr, chyba 15 gr...

(*Głos z sali: 20 gr.*)

Czy 20 gr. W sądownictwie zaś była ustalona stała stawka i ona wynosiła 60 gr. Ona została zmniejszona – to było, o ile pamiętam, w czasach Platformy, czyli za naszych poprzedników – jednorocznie do 30 gr. Później, już w trakcie zmiany rządu, została podniesiona do 60 gr. Obecnie sytuacja jest, mogę powiedzieć, nadzwyczajna, więc rzeczywiście staramy się szukać pieniędzy, tak żeby pracownicy mogli otrzymywać większe środki, stąd też wskazaliśmy źródła.

Senator Jan Rulewski:

Według moich obliczeń 1 l benzyny kosztuje ok. 5 zł, starcza na 10 km. Państwo chcecie mu zapłacić 3 i 50... Przepraszam bardzo, ale to jest sprawa, powiedziałbym, do sądu pracy. No, przecież pracownik nie może uzupełniać swoimi dochodami... u pracodawcy, w tym ministra sprawiedliwości. W żadnym kodeksie pracy to nie funkcjonuje.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Michał Wójcik: Mogę się odnieść?*)

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Michał Wójcik:

Może pan dyrektor to jeszcze wyjaśni, bo być może nastąpiło niezrozumienie w tym zakresie, że chodzi o tych sędziów, którzy dostali zgodę na to, żeby wykonywać swoje obowiązki w innym miejscu niż miejsce zamieszkania. Zasadniczo jest tak, w ustawie jest to zapisane, że musi pracować w tym samym mieście.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Proszę bardzo.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej w Ministerstwie Sprawiedliwości Artur Strumnik:

Szanowny Panie Przewodniczący! Panie Senatorze!

Ja jeszcze tytułem wyjaśnienia. Tak jak pan minister wspomniał, oczywiście jest to tylko wyjątek od zasady, zgodnie z którą sędzia pełni funkcję w sądzie w miejscowości, w której mieszka. W przypadku wyjątkowych zgód na dojeżdżanie do miejsca pracy z innej miejscowości minister sprawiedliwości wydawał wytyczne. Tak więc nie wynika to z przepisu, to jest dodatkowe uprawnienie sędziego, pewnego rodzaju ryczałt, rekompensata, ale regulowane nie zarządzeniem ministra sprawiedliwości, tylko tak naprawdę wytycznymi. Jak pan minister wspomniał, to zostało już jednorazowo ograniczone, w ustawie o budżecie w roku 2012, do tego poziomu, który obecnie jest proponowany, czyli o połowę, czyli jest to ograniczenie do 30 gr.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, Pani Mecenase.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Beata Mandyliś:

Panie Przewodniczący, ja chciałabym tylko zwrócić uwagę, że państwo jako komisja zaakceptowaliście budżet

Naczelnego Sądu Administracyjnego w wysokości zaproponowanej w ustawie budżetowej i z taką, że tak powiem, opinią przesłicie państwo do omawiania bieżącego punktu. Jednak obecnie następuje zmniejszenie dochodów NSA o 15 milionów zł w zakresie wydatków bieżących jednostek budżetowych. W związku z tym obawiam się, czy nie ma tu, w stanowisku Senatu, pewnej sprzeczności. Dziękuję.

Przewodniczący Robert Mamątow:

No, niestety jest, bo to zostało już przyjęte.

Czy komisja może przyjąć tę poprawkę? Raczej zrobi błąd, mówiąc raz tak, a raz tak, prawda?

Co pani sugeruje, Pani Mecenasa?

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Beata Mandyliś:

Ja sugerowałabym ewentualnie wskazanie w miejsce NSA innego źródła.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Michał Wójcik: To może ograniczylibyśmy te źródła do kilometrówek i funduszu pożyczkowego, jeżeli...)

(Senator Jan Rulewski: Panie Ministrze...)

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Michał Wójcik: Rozumiem. W każdym razie, jeżeli już zostało to przez państwa zatwierdzone, to chcielibyśmy wskazać przynajmniej te 2 źródła.)

Przewodniczący Robert Mamątow:

Okej.

Pani Mecenasa, w ten sposób można, prawda?

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Beata Mandyliś: Tak.)

Tak. Dobrze.

Czy są jeszcze chętni do zabrania głosu?

Proszę bardzo, pan senator Zbigniew Cichoń.

Senator Zbigniew Cichoń:

Ja chciałbym tylko zapytać – pan minister sam tu zachęcał – o ten Instytut Ekspertyz Finansowych i Ekonomicznych w Łodzi. Czy pan minister zechciałby tu dwa słowa powiedzieć?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Michał Wójcik:

Chcę powiedzieć, że jest kwestia utworzenia takiego instytutu, w ramach którego funkcjonowałyby przede wszystkim przedstawiciele świata nauki, ale także praktycy, osoby, które zajmowałyby się przygotowaniem opinii – więcej na ten temat mogłaby tu powiedzieć m.in. pani prokurator Gałuszka – opinii na potrzeby sądów czy też prokuratur. Zwłaszcza prokuratura płaci ogromne pieniądze, no, chociażby w związku z przestępczością VAT-owską.

Problem, z którym zderzają się prokuratorzy czy sędziowie, jest taki, że nie ma na rynku zbyt wielu ekspertów, którzy zajmowałiby się tą tematyką. Mając do pomocy takie osoby w instytucie – działającym na tej samej zasadzie co przykładowo instytut Sehna w Krakowie, tylko w obszarze czysto gospodarczym – można by... No, można by skupiać tu osoby mające wiedzę właśnie w tym obszarze, a docelowo oszczędzać środki w budżecie państwa na tego rodzaju potrzeby. My przewidzieliśmy na ten rok kwotę 6,5 miliona zł. To jest kwota naprawdę niewielka, jeżeli przyjąć te środki, które są wydawane przez prokuraturę chociażby w ramach postępowań. Jednak nigdy nie było pomysłu na to, żeby w jednym miejscu skupić osoby, które zajmowałyby się wspomnianą tematyką. Dlatego też jest taki pomysł, trochę na wzór Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Sehna.

Jeżeli można, Panie Przewodniczący, to oddam tu jeszcze głos pani prokurator...

(Zastępca Prokuratora Krajowego Agata Gałuszka-Górska: Na dwa słowa.)

...bo głównie będzie to interesowało prokuraturę. Czy pan przewodniczący by się zgodził?

Przewodniczący Robert Mamątow:

Przejdziemy do jeszcze jednej części i wtedy...

(Zastępca Prokuratora Krajowego Agata Gałuszka-Górska: To wtedy ja opowiem.)

Dziękuję bardzo.

W związku z tym, że ta poprawka do końca nie jest sprecyzowana, ja wycofuję przejęcie tej poprawki. Chciałbym, żeby ta poprawka została doprecyzowana, będzie można ją zgłosić jeszcze...

Będzie można ją zgłosić na posiedzeniu plenarnym? Tak.

Zatem będzie można tę doprecyzowaną poprawkę zgłosić na posiedzeniu plenarnym i wtedy odbędzie się głosowanie.

Czy są jeszcze chętni do zabrania głosu? Nie ma.

W takim razie przechodzimy do głosowania. Przegłosujemy od razu 2 części, dobrze?

Pani Mecenasa, można w ten sposób, prawda? Można.

Były przedstawione 2 części, więc nad 2 głosujemy: część 15 „Sądy powszechne” i część 37 „Sprawiedliwość”.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem tych części budżetu? (5)

Kto jest przeciw? (1)

Kto się wstrzymał? (0)

Wstrzymałeś się, Janek, tak?

(Senator Jan Rulewski: Nie, głosowałem przeciw.)

Przeciw. Pan senator jest przeciw, 1 głos przeciw.

Komisja przyjęła część 15 i część 37 budżetu.

Została nam do omówienia część 88 „Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury”.

Bardzo proszę o przedstawienie tej części budżetu.

Zastępca Prokuratora Krajowego Agata Gałuszka-Górska:

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Mam zaszczyt przedstawić projekt budżetu prokuratury na 2019 r. W zakresie planowanych dochodów... Jak

państwo wiedzą, powszechne jednostki organizacyjne prokuratury nie są nakierowane na to, żeby generować dochody dla budżetu państwa. Dlatego też plan dochodów na 2019 r. wynosi 10 milionów 508 tysięcy zł, co stanowi 94,21% planu w ustawie budżetowej na 2018 r. Skąd pochodzą te dochody? Otóż głównym źródłem dochodów budżetowych, podobnie jak w latach poprzednich, są wpływy ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych prokuratorom. To wiąże się z tematem, który poruszył tu wcześniej pan minister, dotyczącym ewentualnego wygenerowania oszczędności na rzecz podwyżek dla urzędników. Tutaj możliwe byłoby wygenerowanie, jeżeli chodzi o prokuraturę... Oszacowaliśmy, że gdybyśmy chcieli uzyskać dodatkowe 100 zł podwyżki dla każdego urzędnika... No, można byłoby je uzyskać z zamrożenia pożyczek udzielanych prokuratorom. Uzyskana w ten sposób kwota mogłaby umożliwić tę podwyżkę, która w mojej ocenie jest tylko kroplą w morzu potrzeb, ale poprawiłaby sytuację naszych urzędników.

Jeżeli chodzi o wydatki, to w planie ustawy budżetowej wynoszą one 2 miliardy 625 milionów 431 tysięcy zł. Ten plan jest wyższy od planu w ubiegłorocznej ustawie budżetowej o 8,54%, tj. kwota 206 milionów 632 tysięcy zł. Jeżeli chodzi o ten projekt, to, jak państwo doskonale wie, mamy tutaj 3 zasadnicze działy. W przypadku działu 752, czyli „Obrona narodowa”, nastąpił wzrost o 6 milionów 491 tysięcy zł. Jeżeli chodzi o dział 753, czyli „Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne”, to planowany jest wzrost o 40 milionów 530 tysięcy zł. Jeżeli zaś chodzi o ten zasadniczy, najbardziej interesujący nas dział, czyli dział 755 „Wymiar sprawiedliwości”, to planowany jest wzrost o 159 milionów 611 tysięcy zł. Zaraz opowiem, skąd te różnice.

Jeżeli chodzi o dział „Obrona narodowa”, to w stosunku do ustawy budżetowej na 2018 r. widoczny jest spadek w zakresie świadczeń na rzecz osób fizycznych, ale też wzrost w zakresie wynagrodzeń, o 115,78%, oraz w zakresie pozostałych wydatków bieżących, w procentach wynosi to 127,1%. Co do wydatków majątkowych, to zaplanowano je w wysokości 109,3% ustawy budżetowej na 2018 r. Te różnice wiążą się w szczególności z potrzebą i planem utworzenia 2 działów do spraw wojskowych: działu do spraw wojskowych w Prokuraturze Rejonowej w Rzeszowie i tożsamego działu w obrębie Prokuratury Regionalnej w Katowicach. W zakresie obowiązkowego ubezpieczenia społecznego wydatki dotyczą uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych, które przysługują rodzinom zmarłych prokuratorów. Tutaj zaplanowana jest kwota 368 milionów 674 tysięcy zł i zwiększenie wydatków o 40 milionów 530 tysięcy zł, co wiąże się ze wzrostem liczby prokuratorów w stanie spoczynku i osób, które są uprawnione do tego, aby świadczenia za swoich zmarłych rodziców czy małżonków pobierać.

W zakresie działu 755 zaplanowano wydatki w kwocie 2 miliardy 211 milionów 601 tysięcy zł, planowana kwota jest wyższa o 159 milionów 611 tysięcy zł i stanowi 101,78% ustawy budżetowej na 2018 r. Na co składają się te kwoty? Otóż z tytułu ustawowego zwiększenia wynagrodzeń grupy orzeczniczej, czyli prokuratorów i asesorów przewidziano 69 milionów 789 tysięcy zł, z tytułu zwiększenia środków na dodatkowe wynagrodzenie roczne dla grupy orzeczni-

czej i pracowniczej – 6 milionów 752 tysiące zł, z tytułu zwiększenia funduszu wynagrodzeń pracowników, w tym na dodatkowe etaty asystentów prokuratora – 27 milionów 480 tysięcy zł. Zaplanowanych zostało 180 etatów asystenta. Jak już miałam przyjemność mówić w ubiegłym roku, są to, proszę państwa, bardzo ważne etaty...

(Przewodniczący Robert Mamętow: Proszę, jeśli można...)

Już kończę.

To są dla prokuratorów bardzo ważne etaty. Jak wiadomo, asystenci prokuratora mają również uprawnienia do podejmowania czynności procesowej, jest to doskonałe wsparcie dla prokuratora, ale również wsparcie dla grupy, o której tu dzisiaj mówiliśmy, czyli dla grupy urzędniczej. Asystenci często wspomagają również prace obciążonych sekretariatów prokuratury. To było też widoczne podczas tej trudnej sytuacji, która się wydarzyła – to trzeba powiedzieć, muszą państwo o tym wiedzieć – czyli tego, co miało miejsce w końcu ubiegłego roku, chodzi o tę dużą liczbę zwolnień lekarskich w grupie urzędników. Wtedy pomoc asystentów okazała się rzeczywiście bardzo ważna w osiągnięciu celu, jakim było zamknięcie roku pracy prokuratury. W budżecie zaplanowano 5%. Gdyby na etapie prac Senatu udało się wprowadzić poprawkę, chcielibyśmy, żeby te podwyżki wynosiły 7,5%, z uwzględnieniem środków, które, jak mówię, byłyby wygosparowane w ramach budżetu prokuratury bez konieczności obciążania dalszych środków budżetowych.

Jeszcze króciutko... 53 miliony 383 tysiące zł zaplanowano z tytułu zwiększenia pozostałych wydatków bieżących, pozapłacowych, w tym pochodne wynagrodzeń. Co jest ważne, niestety wzrastają nam koszty postępowań przygotowawczych, w budżecie zaplanowano dodatkowych 40 milionów zł na ten cel. Proszę państwa, wynika to głównie z wydatków, kosztów poniesionych na opinie biegłych. Zmieniła się kategoria spraw prowadzonych przez prokuraturę, zmieniła się w ogóle struktura przestępczości, jeżeli chodzi o Polskę. Jest taka sytuacja, że większość spraw dotyczy jednak przestępczości gospodarczej zorganizowanej, a w tych sprawach wymagane są profesjonalne opinie biegłych. Mamy kłopot z uzyskaniem profesjonalnych opinii, stąd ta inicjatywa, o której mówiłam już w ubiegłym roku w Senacie, a która realizuje się dzięki życzliwości pana ministra sprawiedliwości, czyli inicjatywa Prokuratury Krajowej zmierzająca do tego, aby powołać Instytut Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych. Formalnie ten instytut został powołany z dniem 1 stycznia. Teraz znajdujemy się na etapie organizowania pracy instytutu, czyli powoływania rady programowej – na razie w ograniczonym 6-osobowym składzie, bo docelowo będzie to 12 osób – jak również zatrudniania kadry, powoływania zakładów, które zajmą się poszczególnymi dziedzinami w zakresie ekonomii i finansów. Mam nadzieję, że zarówno dla prokuratury, jak i dla sądów będzie to doskonała alternatywa obok instytutu Sehna w Krakowie, który skoncentrowany jest na innego rodzaju opiniach biegłych. Rozważaliśmy tu różne koncepcje, była np. taka koncepcja, żeby powołać odrębny zakład w ramach instytutu Sehna w Krakowie, ale stwierdziliśmy, że jest to zbyt duży i zbyt specyficzny zakres zadań, żeby instytut mógł się tym zająć. Dlatego

pojawił pomysł na instytut, jak również pomysł na to, żeby umiejscowić go w innym mieście, po to, żeby też dać szansę ekspertom z innych rejonów niż południe Polski. Tak więc mam nadzieję, że to ruszy i że w okolicach połowy roku będziemy mieli już pierwsze opinie biegłych z tego instytutu.

To tyle z mojej strony. Jeżeli są jakieś pytania, to jak najbardziej na nie odpowiem.

(Przewodniczący Robert Mamątow: Dziękuję bardzo...)

Aha, jeszcze może...

(Przewodniczący Robert Mamątow: Proszę.)

Przepraszam, to tak na gorąco, bo jeszcze nie mamy pełnych danych statystycznych dotyczących działalności prokuratury, mamy jeszcze czas na statystykę publiczną, ale muszę powiedzieć, że w ubiegłym roku wpłynęło do prokuratury ponad 1 milion spraw. Jednak istotne jest to, że – prosiłabym, abyście państwo senatorowie, podejmując różne decyzje, byli łaskawi wziąć pod uwagę, że nie są to dane ze wszystkich jednostek – mamy dane dotyczące już ponad 1 miliarda zabezpieczeń majątkowych. To jest bardzo znaczący wzrost, jeżeli chodzi o statystyki, które były w ubiegłych latach. Nie jesteśmy de facto instytucją, która przynosi dochody, a jednak staramy się odzyskać mienie pochodzące z przestępstw. Dziękuję bardzo.

(Przewodniczący Robert Mamątow: Czy mogłaby pani jeszcze przybliżyć, porównując do lat poprzednich, jaki to jest wzrost?)

Mam informację, że jest o ponad 500 milionów zł więcej niż w ubiegłym roku.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Dziękuję bardzo.

(Senator Jan Rulewski: Spraw?)

Nie, zabezpieczeń.

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Kto z panów senatorów chciałby zabrać głos?

Nie widzę chętnych.

Przechodzimy do głosowania nad tą częścią budżetu...

(Senator Jan Rulewski: A można?)

Proszę. Oczywiście, że można.

Senator Jan Rulewski:

Ja chciałbym zwrócić... Nie usłyszałem w pani wypowiedzi, o ile etatów wzrośnie obsada prokuratury, w sensie samych prokuratorów.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie wzrośnie?

I to jest właśnie...

(Zastępca Prokuratora Krajowego Agata Galuszka-Górska: Zaraz powiem.)

...mój żal. No, mocą...

(Zastępca Prokuratora Krajowego Agata Galuszka-Górska: A nie, nie. Inaczej powiem...)

(Przewodniczący Robert Mamątow: Przepraszam.)

(Zastępca Prokuratora Krajowego Agata Galuszka-Górska: Dobrze, niech pan senator...)

Mocą decyzji m.in. parlamentu, ale na wniosek rządu zwiększa się rzeczywiście liczba spraw, bardzo poważnie.

Jeżeli chodzi o liczbę spraw w segmencie spraw alimentacyjnych, to zmiana art. 209 ustawy, tzn. k.k., spowodowała przyrost dziesiątków tysięcy spraw prowadzonych przez prokuraturę. W samym...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, dziesiątków tysięcy spraw, ponieważ wszystkie gminy, które do tej pory obsługiwały fundusz alimentacyjny, są zobowiązane mocą ustawy, że w przypadku przekroczenia trzykrotności sumy lub trzykrotnych okresowych... muszą zgłaszać – tak, muszą, ja to sprawdziłem – do prokuratury wnioski o ściganie. I zgłaszają. Do tej pory takiego przymusu nie było, ten termin nie wskazywał, jeśli chodzi o tę powtarzalność... Nie było też takiego obowiązku ustawowego. Z tego tytułu przyrosło prokuratorom mnóstwo spraw, tysiące spraw. Już nie pamiętam, ale sprawdzałem to w okręgowej prokuraturze i w samej Bydgoszczy to jest chyba 900 spraw. W związku z tym nasuwa się pytanie, czy... Oczywiście prokuratura reaguje we właściwy sobie sposób, przekazując te sprawy do badania czy też do dochodzenia policji. To powoduje też nieskuteczność samej tej ustawy, bo policja nie jest w stanie zabezpieczyć... musi później kierować to do sądu i stąd jest bardzo dużo spraw kierowanych do sądu, znana jest właśnie taka liczba tych spraw. Dlatego ja podzielał to zdanie, że przybywa pracy w prokuraturze. To, że przybywa, wynika też z danych pana ministra, który mówi, że w ogóle wzrasta liczba spraw kierowanych do sądu. Można przyjąć, że część z tych spraw to są sprawy karne.

Przewodniczący Robert Mamątow:

Proszę bardzo.

Zastępca Prokuratora Krajowego Agata Galuszka-Górska:

Panie Przewodniczący! Szanowny Panie Senatorze!

Statystyki nie są tak drastyczne, jak pan senator przedstawia. Ja na ręce Wysokiej Komisji, gdyby była taka wola, w ramach uzupełnienia mogę przedstawić szczegółowe statystyki wynikające ze zmiany art. 209 kodeksu karnego.

A jeżeli chodzi o etaty, to nie wzrosła liczba etatów prokuratorów. My od kilku lat borykamy się z odwrotnym problemem, ponieważ jest mnóstwo wakatów prokuratorów. Dzięki dobrej współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości udało się uzyskać zwiększenie limitu naboru na aplikację prokuratorów w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. No, sytuacja była taka, że byliśmy zmuszeni do tego, żeby przyjmować do prokuratury – oczywiście na podstawie ustawy i zgodnie z przepisami – osoby z innych zawodów prawniczych. Zastaliśmy katastrofalną sytuację etatową w marcu 2016 r., ale ta sytuacja sukcesywnie się poprawia. Teraz, w styczniu i w lutym, będziemy powoływali – mam nadzieję – 160 absolwentów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, którzy egzamin zdali doskonale. W tym roku jest rekordowy limit naboru na tę aplikację, więc mam nadzieję, że sytuacja etatowa w prokuraturze się poprawi. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Robert Mamałow:

Dziękuję bardzo.

Więcej chętnych nie widzę.

W takim razie przechodzimy do głosowania nad tą częścią budżetu.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem części 88 „Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury”? (6)

Dziękuję bardzo.

Komisja jednogłośnie podjęła decyzję o przyjęciu tej części budżetu. Dziękuję bardzo.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzisiejszego posiedzenia. Zostało nam wybrać sprawozdawcę. Tradycją jest to, że jest nim przewodniczący, dlatego zgłaszam swoją osobę.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dobrze.

Dziękuję bardzo.

Zamykam dzisiejsze posiedzenie komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 12 minut 35)

